Bugün 16 sahife

AKŞAM

Sene 19 — No. 65[illegible] — Fiatı her yerde 5 kuruş | CUMAERTESİ — 21 TEŞRİNİSANİ 1936 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24243 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Son notamız çok açık ve kesin lisanla yazılmıştır

Sancak Türklerinin hakkını istiyoruz

Fransaya son notamız

Osmanlı imparatorluğu parçalandı. Birçok mühim ülkeler gibi Sürye de Türkiyeden ayrıldı. Hiç sesimizi çıkarmadık. Sadece: «Bizim değildir, bizden değildir!» dedik. Şart koşmadık.

Fakat Türkiyenin cenubunda, Süryenin şimalinde İskenderun, Antakya ve havalisi için Fransa hükûmetile ayrıca konuştuk. 1921 senesi Ankarada sırf bu Sancak için bir mukavele imzaladık.

«Bizden olan, bizden asla ayrılmak istemiyen bu kesif Türk kitlesini şu bu sebeple ana yurdun dışında bırakmaya razı oluyoruz, Fransaya teslim ediyoruz; fakat *şu, şu, şu şartlarla...*»

Demek ki Süryenin bizden ayrılışı ile İskenderun Sancağının ana yurd dışında kalmasına razı oluşumuz arasında esaslı fark var.

1921 - 1936... Fransa, hiç bilmediğimiz, karışmadığımız şekillerde Süryenin manda idaresini üzerine almıştı. Bu on beş yıl içinde hiç sesimizi çıkardık mı?.

1936... Fransa, bizden bilâ kaydu şart ayrılmış olan Süryeye istiklâl veriyor. Mühim şartlarla ana vatan dışında kalmalarına ayrı bir muahede ile razı olduğumuz Sancak Türklerini de müstakil Sürye idaresine bırakıp çekilmek istiyor.

Feryad ediyoruz: Sancak Türklerini çok mühim ve sarih şartlar altında biz sana emanet etmiştik. Aramızda bir de muahede var. Bizim reyimizi almadan bu Türkleri Süryeye nasıl terkediyorsun, iki taraflı bir muahede ile bize karşı teahhüd ettiğin müstesna şartları Süryeye ne hakla bırakıyorsun? Madem ki Süryenin istiklâlini tanıyacaksın, Süryeden tamamen ayrı bir mevcudiyet olduğunu muahede ile kabul ve tasdik ettiğin bu Türk Sancağına da ayrı bir istiklâl temin et...»

Fransa cevap veriyor:

Benim Milletler cemiyetine karşı teahhüdüm Sürye ile Lübnanı istiklâle kavuşturmaktı. Bu vazifemi yaptım. Sancağı da ayrıca müstakil bir devlet tanımaya hakkım yok. Eğer Sancağı ayırırsam Süryeyi parçalamış olurum...»

Bu garip mantığa verilecek cevap çok basittir:

Biz, Sancağın mukadderatını Fransa ile kararlaştırdığımız zaman Sürye diye, hududu belli başlı bir devlet yoktu. Biz cenup hududunu Fransa ile çizdik ve aramızdaki muahedeye Fransa riayet edecek diye çizdik. Eğer şimdi Fransa, Sancak havalisini Sürye devleti hudutları içinde sayıyorsa, evvelce Türkiye ile imzaladığı muahedeyi bir taraflı bozuyor demektir. Şu halde meseleyi tekrar esasından halletmek lâzım: Fransa, işin içinden sıyrılınca muahede yok demektir. O halde Türkiye ile Sürye devleti arasındaki hududu yeniden çizelim...

Bu derece basit bir işin bu kadar karışık ve akıbeti meçhul şekillere döküleceğini sanmıyoruz.

Türkiyenin istediği, sadece *muahedelere hürmet ve riayettir.* Sancak Türklerinin hakkını istiyoruz. 1921 de Fransanın tanımış olduğu sarih hakları...

Bu hakları inkâr etmek, Fransanın Türk dostluğunu sarsmasına, müstakil komşu Süryenin, Türkiyenin emniyetini kaybetmesine değmez. Bilhassa şimdiki Fransız hükûmetinin böyle düşüneceğine itimadımız vardır.

Siyasî ve hukukî bir şaheser sahifesi olan, açık olduğu kadar kesin bir lisanla yazılan son Türk notasının Fransız dostlarımızın son tereddütlerini de ortadan kaldıracağına inanmak isteriz.

Necmeddin SADAK

Fransız elçisi Başvekilimizle Antakya işini görüştü

1921 muahedesinin imzasına ait bir hatıra: Ortada muahedeyi Fransa namına imzalıyan M. Franklen Buyyon sağda miralay Saro, solda erkâni harbiyei umumiye seryaveri yüzbaşı Ali Galip, sağda hariciye memuru

Ankara 20 (Telefon) — Fransanın Ankara elçisi M. Ponso dün öğleden sonra başvekil İsmet İnönünü ziyaret etmiş ve iki saat kadar başvekilimizin yanında kalmıştır.

M. Ponsonun bu ziyaretinin cevabî notamızla alâkadar bulunduğu ve yeni bazı görüşmeler olduğu zannedilmektedir.

Antakya 20 (Hususî muhabirimizden) — Sancakta seçimin son ve katî şekli şudur: Antakya merkezinde 5800 müntehipten 319, İskenderunda 2240 müntehipten 630, Beylanda 1600 müntehipten 203, Reyhaniyede 2500 den 230 müntehip seçime iştirak etmiştir.

İştirak nisbetleri de şudur: Antakyada yüzde 4 buçuk, Reyhaniyede yüzde 9, Beylanda yüzde 12, Kırıkhanda yüzde 21 dir. İştirak edenlerin hemen hepsi ya memur ya taşnak ve yahud da yurd kaçağıdır.

İskenderun 20 (Hususî muhabirimizden) — İskenderunda Fransızların naşiri efkârı olan Elliva gazetesi seçim münasebetile Sancakta Suriyeden getirilen asker ve jandarmalarla tertibat alınmasına rağmen Türklerin seçime iştirak etmediğini yazıyor.

Antakya 20 (Hususî muhabirmizden) — Son seçimde müntehibi sanî gösterilen şahıslardan bazılarının istifa ettikleri haber alınmıştır.

İskenderun 20 (A.A.) — Adali ailesi efradı hemen kâmilen şapka giymişler, halkla beraber harekete geçmişlerdir.

Donanmamız Maltada

Donanmamız İngiliz muhripleri ve tayyareleri tarafından karşılandı

Halk coşkun tezahürat yapıyor ve Türk donanmasını alkışlıyor

Malta 20 (A.A.) — Anadolu ajansının sureti mahsusada gönderdiği muhabirinden:

Yavuz ve filotilla, tayin edilen noktada denizaltı filosuna iltihak ettikten sonra donanmamız tam bir intizam altında yoluna devam ederek bu sabah saat 8 de Maltanın merkezi olan Valetta açıklarında ziyaretine gitmekte olduğu dost memleket filosuna mensup beş muhrip tarafından karşılanmıştır. İngiliz muhripleri Yavuzun her iki baş omuzluğunda yer aldılar. Böylece yoluna devam eden donanmamız Valetta limanından iki mil mesafede bir an durarak refakatindeki İngiliz muhriplerinden klavuz ve irtibat subaylarını almış ve bayrağımızı dalgalandırarak heybetle ve ağır ağır Valetta limanına girmiştir. Limana yaklaşırken hava kuvvetleri de donanmamızı karşılamıştır. Yavuz mendreği geçerken 21 parça topla dost memleket topraklarını ve sahil bataryalarının ayni suretle mukabelesi akabinde

(Devamı 4 üncü sahifede)

Madridde yeniden bir çok binalar harap oldu

Bombardıman daha birkaç gün sürerse sağlam hiç bir bina kalmıyacak

Paris 20 (Akşam) — Madridde şiddetli muharebeler devam ediyor. Fakat vaziyette esaslı bir değişiklik yoktur. Hükûmet bir tebliğinde üniversite mahallesinde felsefe ve ziraat fakültelerinin, hastanenin ve Kazavlaskezin geri alındığını bildirmektedir. Madride mütemadiyen topçu kuvvetleri geliyor.

Asilerin tebliği hükûmet kuvvetlerinin Madridde ve Aragon cephesinde birçok mukabil taarruzda bulunduğunu, fakat bunların tardedildiğini bildiriyor. Bu tebliğe göre nazırlardan Kabaleronun oğlu esir edilmiş ve kurşuna dizilmesine karar verilmiştir. Anarşistler Madridde bütün umumî binaları havaya uçurmak için hazırlanıyorlarmış.

Bombardımandan çok müteesir olan Madridin merkezinde Edvard Dato caddesi

Sevil radyosunun bir tebliği Madridde açlık olduğunu bildiriyor.

BOMBARDIMAN DEVAM EDİYOR

Paris 20 — Madridin bombardımanı devam ediyor. Yeniden birçok binalar harap olmuştur. Dün 11 kişi ölmüş, 204 kişi yaralanmıştır. Bombardıman daha bir müddet devam ederse şehirde sağlam bina kalmıyacaktır.

TAYYARE BOMBARDIMANLARI

Madrid 20 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: Asilerin on üç tayyaresi dün saat 16 da Madridin merkezini bombardıman etmiş ve paytahtta yeniden birçok yerlerin harap olmasına sebebiyet vermiştir. Birçok evler, yerle yeksân olmuştur. Ankaz ortasında birçok cesetler yanmaktadır.

Hususi bir melcee sığınmış bulunan Antonio Marti caddesi sakinleri, diri diri yanarak ölmüşlerdir. Kesif duman tabakları, havayı kaplamaktadır. Merkez postahanesine bir bomba düştüğü gibi, Dahilye nezareti önüne de bir bomba düşmüştür.

Havas ajansı binasının kâin bulunduğu mahalle, bombardımandan bilhassa müteessir olmuştur. Bu binanın yüz metre çevresi içinde yıkılmadık ev kalmamıştır. Bombardıman bu surette devam ettiiğ takdirde Madridin ne hale geleceği herkesi düşündürmektedir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Güzellik için yapılan çirkinliklerden bir kaçı!

Son dakika

Ingiltere, hangi vaziyetlerde harbe girebilecek?

Eden, Ingilterenin otomatik taahhütleri bulunmadığını, siyasî blokları beğenmediğini söyldi

Londra 21 (Akşam) — İngiliz hariciye nazırı M. Eden dün intihab dairesinde söylediği nutukta, İngilterenin hangi usul ve şartlar altında harbe girebileceğini tasrih etmiş ve demiştir ki:

«İngiliz silâhları, taarruz için değil müdafaa içindir ve hiç bir zaman Milletler cemiyeti paktına aykırı harplerde kullanılmıyacaktır. İngiliz silâhları şu usul ve şartlar altında kullanılabilecektir:

1 — Büyük Britanyayı ve müstemlekelerini, 2 - bir taarruza karşı Fransa ve Belçikayı, 3 - garb için bir anlaşma yapıldıktan sonra bir taarruza uğrarsa Almanyayı müdafaa için kullanılacaktır.

Müteakıben M. Eden İngilterenin Irak ve Mısırı herhangi tecavüze karşı müdafaaya mecbur olduğunu, İngilterenin demokratik ve faşist diye siyasî bloklar teşkili aleyhinde olduğunu söylemiş ve şu sözleri ilâve etmiştir:

— İngilterenin otomatik askerî taahhüdleri yoktur.

Patrik, Antakya Ermenilerinin Türklerle beraber hareketini takdir ediyor

Millî talebe birliği, yapmağı düşündüğü mitingi tertip etmekten vazgeçti

Antakya ve İskenderun Ermenilerinin orada yapılan intihabata iştirak etmemeleri, şehrimiz Ermenileri arasında memnuniyetle karşılanmıştır. Ermeni patriği B. Mesrub Naroyan bu hususta gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

— Türkler ve Ermeniler, tarihte bir ırk olarak yaşamışlardır. Antakya Ermenilerinin oradaki Türk kardeşlerile birlikte hareket etmelerini Ermenilerin en büyük dinî reisi sıfatile takdir ederim.

Antakya ve İskenderun Ermenilerinin bu makul ve dürüst hareketlerinin Türkiyedeki Ermenileri de memnun ettiğine şüphe yoktur.

MİTİNG YAPILMIYACAK

Millî Türk talebe birliği İskenderun meselesi için bugün yapmağı düşündüğü mitingden vazgeçmiştir.

Hükûmetimizin İskenderun ve Antakya meselesinde takib ettiği doğru ve azimkâr siyaset milletin tam itimad ve müzaheretine mazhar olduğundan böyle bir toplantı yapılmasına lüzum yoktur.

HARİCİYE VEKİLİNİN BEYANATI

Ankara 20 — Meclisin pazartesi günkü içtimaında hariciye vekilimizin Antakya ve İskenderun meselesi hakkında izahat vermesi muhtemeldir.

Ingilterenin Lokarno devletlerine notası

Şarkî Avrupa işinin garbî Avrupa işinden ayrılmasına aleyhdar

Londra 20 (A.A.) — Hariciye nezareti, dün akşam Almanya ve Fransa sefirlerile Belçika ve İtalya maslahatgüzarlarına yeni Lokarno meselesinden bahis bir muhtıra vermiştir. Bu muhtıarada 13 tarihli İngiliz muhtırasına Almanya ve İtalya tarafından verilmiş olan cevapların bazı noktalarının izah ve tenvirine çalışılmaktadır.

Söylendiğine göre İngiliz muhtırası, bilhassa Lokarno ile Milletler cemiyeti mukavelenamesi arasında mevcud olan rabıtalarla meşgul olmaktadır. Muhtırada İngilterenin şarkî Avrupaya aid meseleleri tamamile bir kenara bırakıp münhasıran garbî Avrupa meselelerinin halledilmesine aleyhtar olduğu ehemmiyetle kaydedilmektedir.

Muhtırada, netice olarak, İngilterenin M. Leon Blumun geçen temmuz ayında Londraya vaki ziyareti esnasında yapılmış olan üç taraflı beyanat ahkâmına sadık olduğu beyan edilmektedir.

Komünizme karşı

Japonya bütün devletlerle anlaşmaya hazırmış

Tokyo 20 (A.A.) — Gazetecilerin Alman - Japon müzakereleri hakkındaki suallerine cevap veren dış işleri bakanlığının selâhiyettar bir rüknü, Japonyanın komünizme karşı müşterek bir mücadele hususunda bütün diğer devletlerle müzakereye hazır bulunduğunu söylemiştir. Çoktanberi devam etmekte olan Çin - Japon müzakereleri de bunu isbat etmektedir.

Japonyanın bu hususta diğer devletlerle giriştiği ve girişeceği müzakereler hiç kimseye karşı olmayıp sadece komünizmle mücadeleye matuftur.

Erenköyde bir kadın boğazı kesilmiş bulundu

On dört kişi zan altına alındı, tahkikat devam ediyor

İç Erenköyü civarında, Bakkal köyünde Hüsniyenin esrarengiz katli etrafındaki tahkikata adliye ve jandarma devam etmektedir.

Yapılan muayene neticesinde, Hüsniyenin boğazında bıçak yaraları görülmüş, kendisi de sırtüstü yerde ölü olarak bulunmuştur.

Hüsniyenin kocası Maltepe Topçu atış mektebinde başçavuş Seyfeddin olduğu ve vaka gecesi atış mektebinde nöbetçi olarak kaldığı tesbit edilmiştir. Hüsniyenin üç çocuğu vardır. Ayrıca Fatma adında aptalca bir de evlâdlıkları bulunmaktadır. Dün yapılan tahkikatta Fatma da sorguya çekilmiş, evvelâ bir şey söylememiştir. Fakat biraz sıkıştırılınca şunları söylemiştir:

— Hanım gece sahura kalktı. O sırada arabacı Mehmed ile Başköylü Süleyman geldiler. Bunlar on beş gün kadar evvel gene gelmiş, hanımdan para istemişlerdi. Dün gece de biraz oturdular ve hanımdan para istediler. Hanım para vermeyince Süleyman kamasını çekerek öldürdü. Bana da kimseye bir şey söylersem beni öldüreceklerini söylediler.

Fatmanın aklî muvazenesinin bozuk olduğu anlaşılmıştır. Maamafih bu ifadeler üzerinde de tahkikat yapılmakta ve ismi geçen bu iki adam aranmaktadır. Kadının boynunda takılı olan altınlarla yastığının içinde saklı bulunan altınları yerinde durmaktadır. Yalnız içinde elli lira bulunan bir cüzdanın çalınmış olduğu söylenmektedir. Şimdiye kadar 14 kişi zan altına alınmıştır.

Muğlada yeni bir yol bitiyor

Muğla 20 (A.A.) — Muğla - Tavas yolunun Denizli sınırına kadar olan kısmının toprak tesviye işi tamamiyle bitmiştir.

Bu Sabahki Telgraflar

Fransada münakaşa başladı

Sağ ve sol cenah gazeteleri birbirlerine hucüm ediyorlar

Paris 19 — Bütün sol cenah gazeteleri, sağ cenah gazetelerini, dahiliye vekili M. Salengronun ölümünden mesul olmakla itham ediyorlar.

Echo de Paris cevap vererek diyor ki:

«Bütün siyaset adamları, en insafsız hücumlara bile tahammül etmek mecburiyetindedirler. Eğer vicdanları saf ve masum ise bunu pek alâ yapabilirler.»

Jour gazetesi diyor ki: Dahiliye nazırının acı akibeti, bunca hükûmet adamlarının kurban gittikleri asabı yorgunluklarının bir neticesidir.

Bazı sağ cenah gezeteleri bilhassa Action Francaise gazetesi, Blum kabinesini, iftiralara mani olmak bahanesile gazetelerin hüriyetini boğmak istemekle itham ediyorlar. «Ayni zamanda Gringoire mecmuasına karşı amele sendikalarının tahrik neticesi olarak yaptıkları boykotaj da protesto ediyorlar.

KOMÜNİST FIRKASININ İSTEKLERİ

Paris 20 (A.A.) — Komünist fırkasının siyasî bürosu toplanmış ve aşağıdaki talepleri tanzim etmiştir:

1 — Roger Salengroya karşı hücum etmiş olan haftalık Gringoire mecmuasının intişarının men'i,

2 — Regor Salengroya karşı yapılmış olan hücumlardan mesul tutularak eski başvekil Andre Tardieu ile mebus Chiappein ve eski mebus Carbuccianın tevkifleri,

3 — Burgos hükûmeti Almanya ve İtalya tarafından tanınmış olmasına binaen İspanya işlerinde bitaraflık siyasetinin terkedilmesi.

PARİS ALMAN SEFARETİNİN BİR TEBLİĞİ

Paris 20 (A.A.) — Almanya büyük elçisi dün akşam aşağıdaki notayı tebliğ etmiştir:

Bazı Fransız yevmî gazeteleri, Alman gazeteleri, Alman servislerinin Salengro meselesi hakkında Alman dosyalarından çıkarılan malûmatı verdiklerini yazmışlardır. Bu haberler tamamile asılsızdır.

Alman hükûmeti Salengro meselesini bidayetinden beri sırf Fransaya taallûk eden ve hiçbir şekilde Almanya ile alâkası olmıyan bir mesele olarak telâkki etmiştir. Bu itibarla Almanyanın Salengro hadisesine karışmasına hiç bir sebep mevcut değildir

Kambiyo kaçakçıları

Yeni kanunla kaçakçılar mevkufen muhakeme edilecekler

Ankara 20 (Telefon) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında askerî ve mülkî tekaüd kanununun ikinci maddesinde yapılan tadilât hakkındaki lâyiha üzerinde müzakere yapılmış ve kabul edilmiştir.

Bundan sonra kambiyo, esham ve tahvilât kaçakçılığının takibi hakkındaki lâyiha müzakere edilmiş, bu kanun da kabul edilmiştir. Nukud, kambiyo, esham ve tahvilât ve harice sermaye kaçakçılığından yakalananların muhakemelerinin şimdiye kadar gayri mevkuf olarak yapılmasının bu şahısların kaçmalarına sebebiyet verdiği anlaşıldığından yeni lâyiha bu gibilerin mevkufen muhakemleri esasını koymakta ve kaçakçılara verilen cezalar şiddetlendirilmektedir.

Kabul edilen kanuna göre; Türk parasının korunması için icra vekilleri heyetince ittihaz olunan kararlara aykırı hareket eden veya ettiren banka ve müesseselerin müdürleri ile alâkadar memurları ve şahıslar 3 aydan bir seneye kadar hapsedileceklerdir.

Ecnebi paralarını, esham ve tahvilleri izinsiz olarak memleket dışına kaçırmak istiyenler va kaçıranlar daha ağır cezalara çarptırılacaklar ve ayrıca da kaçırdıkları para nisbetinde ağır para cezasına mahkûm edileceklerdir.

Asılsız bir haber

Ankara 20 (Telefon) — Fransız ticaret nazırının memleketimize geleceği haberi doğru değildir.

Japonyada felâket

Bendler yıkıldı 350 kişi boğuldu

Tokyo 20 (A.A.) — Son gelen haberlere göre, Osenruzowada bend yıkılmasından dolayı 350 kişi ölmüştür. Fakat sulardan daha bir çok ölen kimselerin çıkarılmasından korkulmaktadır. Felâket, bin evlik meskûn bir saha üzerinde vuku bulmuş, ve bu evlerin 350 si tamamile yıkılmıştır.

Söylendiğine göre, sakinler, bendlerin kifayetsizliği hakkında şimdiye kadar otoriterlerin nazarı dikkatini müteaddid defalar celbetmişlerdir. Bu şikâyetler üzerine emniyet tertibatı kontrol edilmiştir.

Maarif vekâleti teftiş heyeti reisi şehrimizde

Maarif vekâleti teftiş heyeti reisi ve yüksek tedrisat müdür vekili B. Cevad dün şehrimize gelmiştir.

Berberlerin hafta tatili

Kanun resmî gazetede çıktığından berberler bu pazardan itibaren tatil yapacaklar

Ankara 20 (Telefon) — Berberlerin hafta tatili yapmaları hakkındaki kanun bugünkü resmî gazetede intişar etmiştir. Kanun neşri tarihinden muteber olduğu için berberler önümüzdeki pazar günü tatil yapacaklardır.

Atatürk ile M. Ruzvelt arasında telgraflar

Ankara 20 — M. Ruzveltin tekrar Amerika birleşik devletleri reisicumhurluğuna intihabı münasebetile, Atatürk ile M. Ruzvelt arasında samimî telgraflar teati edilmiştir.

Vekiller heyeti toplandı

Ankara 20 (Telefon) — İcra vekilleri heyeti bugün başvekil İsmet İnönünün reisliği altında toplanarak muhtelif işler üzerinde görüşmelerde bulunmuş ve bu işlere aid kararlar vermiştir.

Iplik meselesi

Gümrük resimlerinin tenzili hakkındaki kararname çıktı

Ankara 20 (Telefon) — Memleket dahilinde imal edilmekte olan ipliklerin ihtiyaca kâfi gelmediği anlaşıldığından buhranı önlemek için on numaray kadar ipliklerin gümrük resmi yüzde altmış, on numaradan 20 numaraya kadar yüzde yirmi beş, yirmi numaradan yukarı ipliklere mevzu gümrük resmi de yüzde yirmi nisbetinde tenzil edilmiştir. Buna dair olan kararname vekiller heyetinden çıkmıştır.

Pamuk ipliğine olan ihtiyaca göre ithalâtta bulunmak için gümrük tarifesinin muayyen pozisyonlarına giren ve meri kontenjan kararnamesine göre ithali yasak ipliklerin memlekete sokulması salâhiyeti de iktisat vekâletine verilmiştir.

Hukuk fakültesi ikinci sınıf talebeleri dün de derslere girmediler

Hukuk fakültesinde tedris müddetinin dört seneye çıkarılması kararının ikinci sınıfa da teşmil edilmesi üzerine ikinci sınıf talebesi, evvelki gün olduğu gibi, dün de derslere girmemişler, bu kararın ikinci sınıfa teşmil edilmesinden sarfı nazar olunması hakkında teşebbüslerine devam etmişlerdir.

Talebe bugün de derslerine girmezse rektörlük haklarında icap eden muameleye tevessül edecektir.

Petrol araştırmaları

Trakyada da sondajlar yapılmasına karar verildi

Ankara 20 (Telefon) — Adanada yapılan petrol araştırmaları bitmiştir. Orada araştırmalar yapan heyet iki güne kadar Ankaraya dönecek ve bir rapor hazırlıyarak iktisat vekâletine verecektir.

Öğrendiğime göre; iktisat vekâleti Trakyada da petrol sondajı yapmağa karar vermiştir. Bu iş için Paristen getirilen mütehassıs, petrol araştırma müdürü B. Cevad ile yarın (bugün) Trakyaya hareket edecek, Trakyada araştırmaların yapılacağı sahayı gezeceklerdir.

Müreftede açılan dördüncü kuyuda petrol emarelerine tesdüf edilmiş ise de bunun iktisadî bir kıymeti olmadığı anlaşılmıştır. Müreftede beşinci bir kuyu açılacaktır

Türk - İtalyan ticaret anlaşması 10 güne kadar İmza edilecek

Ankara 20 (Telefon) — Buraya gelen malûmata göre, İtalyanlarla yeni ticaret anlaşması müzakeresi Romada çok müsait bir hava içinde ilerlemektedir. Yeni anlaşma on güne kadar imza edilecektir.

Holandadan bir Klering heyeti geliyor

Ankara 20 (Telefon) — Holandadan bir klering mütehassıs heyeti yakında şehrimize gelecektir.

Hollanda nafıa ve iktisat nazırlarının memleketimizi ziyaret edecekleri hakkındaki haberler teeyyüd etmemektedir.

Habeş işi

İtalya Cenevreden bir karar istiyecek

Cenevre 20 — Havas muhabiri bildiriyor: İyi malûmat alan mahafilin istihbaratına göre İtalya, milletler cemiyetinde Habeş heyetinin bulunması meşru olup olmadığı hakkında bir karar verilmesini istiyecektir.

İtalyanın milletler cemiyetinin mesaisine iştiraki ve ya Cenevre müessesesinden çekilmesi, o zaman alınacak olan karara bağli bulunmaktadır.

Zannolunduğuna göre İtalya tarafından alınan vaziyet, İtalya ile İngiltere arasında bir mukarenet vücuda getrimek ve İtalyanın cemiyetten çekilmesine mani olmak için pek büyük gayretler sarfetmiş olan M. Grandinin eseridir.

M. Cianonun büyük faşist meclisinin içtimaında M. Grandinin noktai nazarlarına muhalefet etmiş olduğu söylenmektedir. M. Ciano, Berline yaptığı seyahatten sonra Cenevre ile alâkayı tamamile katetmek tasavvurundan idi.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Türk köyünü kurtaracak büyük teşebbüs

Türkiyede 42 bin köy var. Köylüyü okutmak lüzumunda, çok şükür, fikir ayrılığı yok. Halbuki bu 42 bin köye karşılık, bütün memlekette ilk mekteblerin sayısı yedi bine varmaz. Bunların en çoğu da şehirlerde ve kasabalardadır. Köyde mekteb yok. Mekteb olması için hoca lâzım. Köy mekteblerine hoca yetiştirmek için şimdiye kadar yapılan bütün teşebbüsler nazarî kaldı. Köylü çocuğu bile muallim mektebinde okuduktan sonra köyüne yerleşip kalmaya razı olmuyor. Şehire kaçıyor.

Maarif vekili Saffet Arıkan memleketin bu büyük derdine dikkate değer bir çare bulmuştur.

Orduda askerliğini bitirmiş, onbaşı, çavuş derecelerine yükselmiş köylü askerler içinden müsabaka ile en iyilerini seçiyor. Bunlara, köylerine dönmeden önce sekiz ay hususî bir kurs takibettiriyor. Orduda yazma, okuma, hesab ve saire gibi basit ve lüzumlu bilgileri, millî ve medenî terbiyeyi kuvvetli bir disiplin altında zaten edinmiş, fikirleri, iradeleri, görgüleri ve görüşleri Cumhuriyet ordusunun çelik haddesinden geçmiş olan bu Mehmedcikler, sekiz ay hem bu bilgilerini arttırıyorlar, hem de sıhhat, ziraat, basit devlet ve cemiyet malûmatı da ediniyorlar. İlk mekteblerde tatbikat da gören bu yeni kılavuzlar, zaten gidip yerleşecekleri köylerine, bilgili, modern ve medenî hocalar halinde dönüyorlar. Türk ordusunun bu yetişmiş çocukları, askerlikten sonra da köylerde öğretmen ordusu olacaklar. Köyün çocuklarını okutacaklar, köylüye sıhhat, ziraat öğütleri verecekler, köylerde muhtar, kâtib olacaklar, hulâsa Türk cemiyet hayatının ilk nüvesini teşkil eden köylerde devlet ve kültür makinesinin ilk basit, fakat zarurî çarkları olacaklar...

Bu mühim teşebbüsün ilk tecrübesini Ankara yanında bir ilk mektebde gördüm: Her biri Ankaranın bir köyünden olan, askerliğini bitiren yağız çehreli, gürbüz vücudlu, temiz köylü kıyafetli erlerde, bir sınıfa girerek küçük çocuklara ders verirlerken, en iyi muallim mektebinden yetişme usta hocalardan farklı hiç bir şey yoktu. Ne çocukların temizlik muayenesini, ne de sözleri arasında en ince terbiye kaidelerini unutuyorlardı. Birinin dersini, öteki arkadaşları öyle güzel tenkid ediyorlardı ki Türk köylüsünde bu güç tenkit hassasının inkişafını takdir etmemek mümkün değildi.

Eğer bu teşebbüs devam eder, her yıl böyle bir kaç bin hoca köylere dağılırsa Türk köyünün, Türk köylüsünün bugünkü seviyeden çok ve pek çabuk yükseleceğine kanaat getirdim.

Sessiz sadasız çalışmayı, reklâma ve gürültüye tercih eden Saffet Arıkanı burada candan tebrik edersem beni mazur görsün!

Akşamcı

Tramvaydan atlarken düşerek yaralandı

Hüseyin adında bir adam dün Sirkecide Hüdavendigâr caddesinde hızla giden bir tramvaydan atlamak isterken düşmüş ve kafası tramvayın kenarına çarparak tehlikeli surette yaralanmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Yeni inşaat

Belediye bazı kararlar verdi

Belediye, şehirde yapılacak inşaat için yeni bazı kararlar vermiştir. Bu cümleden olarak bodrum katı hariç üç kat üzerinden inşa olunacak binalarda asansör yeri ayrılmak mecburidir.

Ancak bina sahibi asansörü dilerse derhal koyacak, malî imkân göremezse ilk fırsatta yapabilecektir. 6 metreden dar olan sokaklarda yapılacak binaların ön taraflarında cadde ile beraber altı metrelik bir açıklık olacak derecede bahçe bırakılacak, binalar içeriye alınacaktır.

Arzı 15 metre ve daha ziyade genişlikteki caddelerde yapılacak inşaat için behemehal merkez fen heyetinden müsaade alınacaktır.

Sarıyer iskele gazinosu yandı

Sarıyer iskelesinde Şirketihayriyeye ait ve Halit, Ahmet adlarında iki kişi tarafından işletilmekte olan gazinodan dün gece yangın çıkmış ve gazino tamamile yanmıştır.

Yapılan ilk tahkikatta Ahmed ile Halit yangının elektrik kontağından çıktığını söylemişlerdir. Gazinonun 3,500 liraya sigortalı olduğu anlaşılmıştır. Zabıta tahkikatını genişletmiştir.

Damadını yaralıyan kaynananın muhakemesi

Fenerde orturdukları evde damadı Seyfiyi balta ile başından yaralamaktan suçlu Saffet adındaki kadının muhakemesine dün ceza mahkemesinde bakılmıştır.

Karar verilmek üzere muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Elektrik şirketi

Hesapların tetkiki bitmek üzeredir

Elektrik şirketinin hesapları üzerinde yapılmakta olan tedkikat bugünlerde bitecektir. Esasen tedkikatın birinci ve en mühim safhası neticelenmiş bulunuyor. Tahkik heyeti şimdi daha ziyade teferrüatla meşgul olmakta ve bir taraftan da raporunu hazırlamaktadır.

Şirketin muafiyetten istifade ile Anadolu yakasında kullanmak üzere Avrupadan getirttiği malzemeyi İstanbul şebekesinde istimal etmesinden dolayı meydana gelen kaçakçılık hadisesinin mesulleri bugünlerde tesbit edilip gümrük baş müdürlüğüne bildirilecektir.

İş bankası müdür muavini bir kriz geçirdi

Kahve şirketi idare meclisi evvelki gün mütad toplantısını yaptığı sırada âzadan İş bankası müdür muavini bay Nejad şiddetli bir sancıya tutulmuş ve hasta nakliye otomobilile Fransız hastanesine kaldırılmıştır. Sancının apandisit mi, kum sancısı mı olduğu henüz tayin edilememiştir. Çabuk iyileşmesini temenni ederiz.

Portakal bollandı

Fiatler sandık başına 40 kuruş kadar düştü

Piyasaya fazla mikdarda portakal gelmeğe başlamıştır. Fiatler geçen haftaya nazaran sandık başına 40 kuruş kadar düşmüştür.

80 lik sandıklar 180 kuruşa alıcı bulmaktadır. Gelecek hafta 20 - 30 kuruş daha düşeceği tahmin ediliyor.

Bu sene mahsul mikdarının geçen yıl kadar olduğu haber verilmektedir. Ancak lezzet itibarile bu senenin portakalları çok farklıdır. İktisat vekâletinin portakalcılığa verdiği ehemmiyetin semereleri bu sene güzel ve lezzetli mahsul alınmakla kendini göstermektedir.

Limon istihsalâtının da çoğaldığı görülmektedir. Memleket ihtiyacının takriben yüzde 25 - 30 kadarı yerli limonlarla karşılanmaktadır. İthalâtın gelecek yıllar daha da azalacağı ve nihayet bütün limon ihtiyacının memleket dahilinden temin dileceği kuvvetle ümit edilmektedir. Bunun tahakkuku için de üç, dört sene kâfi görülmektedir.

Tencereden et yemiş

Bir anne kızını bıçakla yaralamış!

Küçükpazar civarında Bedriye adında bir kadın evinde bir tencereye et koymuş, kavrulmak üzere ocağın üzerine bırakarak kızı Bahtiyara bu yemeği pişirmesini tenbih etmiştir. Biraz sonra Bedriye yemeğe bakmak üzere mutfağa indiği zaman kızı Bahtiyarın tencereden bir kaç parça et çıkararak yediğini görmüştür. Bundan fena halde hiddetlenen Bedriye oradan eline geçirdiği ekmek bıçağile kızının üzerine hücum etmiş ve kızcağızı keskin bıçakla başından yaralamıştır.

Dün Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde Bedriyenin muhakemesi yapılmıştır. Bedriye evvelce kızı Bahtiyarı ve şahitlerden Necmiye adındaki kadını bıçağile tehdit ederek mahkemede Bahtiyarın ağaçtan düşüp yaralandığını söylemelerini tenbih etmiştir.

Bu yüzden Bahtiyar bundan evvelki celsede kendisini annesinin yaralamadığını, ağaçtan düşüp yaralandığını söylemişti. Fakat dün hem şahit Necmiye hem de Bahtyar ifadelerini değiştirerek yaralama işinin Bedriye tarafından yapıldığını söylemişlerdir.

Gerek şahitlerin ifadesi ve gerekse tahkikat evrakından Bedriyenin kızı Bahtiyarı et yediği için bıçakla yaraladığı sabit olduğundan bir ay, beş gün müddetle hapsine karar verilmiştir.

Ürken beygir bir kızı yaraladı

Numan adında bir ekmekçi dün Fenerde Haydar caddesinden geçerken beygiri ürkmüş, koşmağa başlamıştır. Hayvan o sırada yolda oynıyan Fatma adında üç yaşında bir kız çocuğuna çarparak ağır surette yaralamıştır.

Darphanede

Pul, hisse senedi basacak makine getirtilecek

Darphaneye yeni bir makine getirtilmesi düşünülüyor. Bu hususta katî bir karar verilmemekle beraber makineler ve fiatleri hakkında bir fikir edinmek maksadile Avrupa ile temasa geçilmiş, bir çok yerlerden teklifler vaki olmuştur. On kadar olan bu tekliflerde şartlar da bildirilmektedir. Bunlar Darphane müdürlüğü tarafından tedkik edilmektedir.

Tedkikattan müsbet netice elde edilir ve makinelerin alınmasına karar verilirse bütün teferrüatile birlikte bir makine getirtilecek ve bununla ufak para değil, bilhassa pul ve hükûmete ait hisse senedi basılacaktır. Bundan maksat bütün dünyaya yayılan Türk posta pullarının daha parlak ve güzel baskılı olmasını teminden ibarettir.

Hükûmet lüzum görürse ileride bu makine ile evrakı nakdiye de basılacaktır.

Darphanede on, beş ve bir kuruşlukların basılıp bir taraftan tedavüle çıkarılmasına devam olunuyor. On paralık yeni paraların da kalıbları hazırlanmaktadır. Yakında basılmasına başlanacaktır.

Eski 20 paralıklarla yeni beş ve bir kuruşluklarla yeni onluklar birbirine karıştığından tefriki güç olmaktadır. Bunların ayırdı için bir tedbir bulunamamıştır. Ancak bir sene sonra eski beş, on kuruşluklarla 20 - 40 ve 10 paralıklar tedavülden çıkarılacağından bu karışıklık ta ortadan kalkacaktır. Ufak paraların basılmasına daha bir sene devam edilecektir.

Karısını yaraladı

Hâdiseye sebep yemeğin iyi pişmemesi imiş

Kumkapıda oturan Manol ile iki senedenberi evli bulunduğu karısı Bayzar dün gece sofrada yemek yerlerken kavga etmişlerdir. Kavgada Manol sofradan aldığı ekmek bıçağını kadının sol memesinin altına saplıyarak tehlikeli surette yaralamıştır.

Vakaya zabıta el koymuş, yaralı kadın hastaneye kaldırılarak Manol yakalanmıştır. Yapılan tahkikatta bu kadının Manolun üçüncü karısı olduğu, gayet asabî olan Manolun sık sık karısile kavga ettiği ve dün gece de yemeğin iyi pişmemesini bahane ederek çıkardığı kavgada kadını yaraladığı anlaşılmıştır. Manol da suçunu itiraf etmiştir.

Kızılay balosu hazırlığı

Her defasında büyük yenilikler gösteren Kızılay cemiyetinin yıllık balosu bu yıl da 19 birinci kânun 1936 cumartesi günü akşamı Perapalas salonlarında verilecektir.

Bir aile toplantısı olan bu balonun mükemmeliyetini temin için iç işleri bakanı B. Şükrü Kayanın başkanlığındaki sayın tertip heyeti şimdiden hazırlıklarda bulunmaktadır.

SOHBET:

Beyaz hakikat

Hüseyin Cahit Yalçın, bir müddettenberi Fikir hareketleri'nde, «Lehte ve aleyhte» adı ile bir küçük sütun açtı; bunda, bazı mevzular hakkında, muhtelif muharrirlerden alınmış, biribirini nakzeden vecizeler, hükümler neşrediyor. Bunların okunması gerçekten çok zevkli ve istifadeli oluyor. Bir şeyi, bir mütefekkirin övüp sözüne yine onunki kadar itibar edebileceğimiz başka bir mütefekkirin yermesi, hakikatin bir olmadığını ihtar ederek bizi müsamahaya, taassuptan kaçınmağa davet ediyor. Öyle zannediyorum ki bir ferd için medenî olmanın başlangıcı, hakikatin yekpare olmadığını, biribirine zıd fikirlerin hepsinde de hakikatin bir parçası bulunabileceğini kabul etmek, buna samimiyetle kanaat getirmektir.

Medeniyet, irfan, her şeyden önce, insan oğluna hürmet ve muhabbet beslememizi ister. İnsanlığı, insanları sevip onlara hürmet edersek, bir insan kafasından geçmiş bir fikrin büsbütün asılsız, büsbütün boş olamıyacağını da anlarız. Siz şöyle düşünüyorsunuz, ben böyle düşünüyorum; sizin kanaatinizle benim kanaatim varsın biribirine zıd olsun. Mademki siz de, ben de insanız, mademki sizin de, benim de düşündüklerimiz birer insan oğlunun his ve tecrübelerinin mahsulüdür, demek ki sizin kanaatinizde de, benimkinde de birer hakikat şemmesi vardır. Anatole France'ın bir kitabında, yanılmıyorsam le Puits de Sainte Claire'de, şöyle bir hikâye vardır: Bir rahip yolda Şeytan'a rasgelir; konuşurlarken Şeytan: «Hakikat beyazdır» der. Rahip: «Elbette, der, nur gibi, saf, temiz şeylerin hepsi gibi beyazdır.» Şeytan güler; onun hakikate beyazdır demesi bu manada değildir; rahibe: «Ne demek istediğimi sonra anlarsın» der.

O akşam rahip rüyasında, üzerine türlü türlü renkler vurulmuş, büyük bir daire görür. Birden o daire hızla dönmeğe başlar ve bembeyaz gözükür... Hakikat işte bu manada beyazdır. Victor Hugo'nun: «Fikirlerin çarpışmasından ışık fışkırır» sözü de belki bu manadadır.

Hüseyin Cahit Yalçın o parçaları Tribouillois ile Rousset'nin Le Pour et le contre adlı bir kitabından alıyor. Bilmem o eseri tamamile tercüme edecek mi? Onu tercüme etse, onda olmıyan mevzular hakkında da kendi okuduğu muharrirlerden «lehte ve aleyhte» hükümler seçip ilâve etse, hem kendi, hem de karileri için zevkli bir «baş ucu kitabı» «livre de chevet) vücude getirmiş olur.

Le Pour et le Contre'u, iki yıldan beri, tekrar tekrar okudum, hemen her gün bir sayıfasına açıp bakarım. Gerçi çok küçüktür, insan onda aradığı mevzuların bir çoğunu bulamaz; aldığı mevzuların bazıları da ehemmiyetli şeyler değildir. Kitapta bir eksiklik hali vardır; o, muharrirlerinin asıl yazmak istedikleri kitabın sanki bir taslağıdır. Fakat zarar yok! o hali ile de gayesine erer; bize, almadığı mevzular hakkında da türlü türlü düşünmenin kabil olduğunu hissettirir.

O kitabı okumak insana başka bir hakikati de öğretir: birçok fikirler biribirini ancak zahiren nakzediyor.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Nurullah Ataç

Bay Amcaya göre...

— İstanbul gibi 883,599 nüfuslu bir Türk şehrinde yalnız 590,865 kişinin türkçe konuşmasına...

... Umumî nüfus tasnifinde dilenciliğin hâlâ bir meslek olarak gösterilmemesine...

... İçimizde mesleği muayyen olmıyan tam 1656 insanın bulunmasına şaşmadım bay Amca...

... Benim hayret ettiğim şey 343,230 kişinin mesleksiz oluşudur. Bunlar nasıl insandır merak ettim!..

B. A. — Eskilerin tanrı misafiri dedikleri olmalı!...

Donanmamız

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

de 17 topla İngiliz amiralını selâmlamış ve 17 topla kendisine mukabele edilmiştir.

Yavuz selâm toplarını atarken her iki defasında da İngiliz beyaz harp bayrağını çekmiştir.

VALETTA LİMANINA GİRİŞ

Valetta 20 (A.A.) — Anadolu ajansının sureti mahsusada gönderdiği muhabirinden:

Cumhuriyet Türkiyesi donanmasının Valetta limanına girişi cidden görülmeye değer bir manzara arzediyordu. Başta amiral Şükrü Okan olduğu halde, bütün denizcilerimizin göğüsleri, donanmamıza dost İngililtere tarafından yapılan muazzam bahrî merasim ve gösterilen ihtiram karşısında Türke bu şerefli mevkii veren ulu önder Atatürke minnet ve şükran kabarıyordu. Kaleden atılan selâm toplarının uğultuları, limanda demirli İngiliz gemilerinin her birinden ayrı ayrı gelen selâm sesleri ve boruları ve çalınan istiklâl marşımız arasından süzülerek geçen donanmamız, İngiliz hava kuvvetleri merasim uçuşları yaparken, iç limanda Queen Elizabet ve Barham zırhlılarının arasında şamandıralara bağlandı.

YAVUZU ZİYARET

Yavuza ilk ziyareti Türk konsolosu yaptı. Sonra amiral Şükrü Okan, yanında harp ve deniz altı filoları kumandanları, kurmay başkanı ve yaveri olduğu halde ve büyük üniformalarla İngiliz amiralı Sir Dudlet'yi Queen Elizabette ziyaret etti. Fevkalâde merasimle karşılandı ve bir müfrezeyi teftiş etti. Ayrılırken 15 topla selâmlandı.

İngiliz amiralı ayni suretle bu ziyareti iade etti ve büyük merasimle istikbal ve teşyi edilerek topla selâmlandı.

İKİ AMİRAL ARASINDA DOSTANE TEMASLAR

İki amiral arasındaki bu ilk temaslar çok dostane ve samimî oldu.

Bundan sonra amiralımız limandaki bütün gemilerin selâm boruları ve havaları arasında Malta vali ve kumandanı amiral Frenchi ziyaret etmek üzere karaya indi. Dost memleket topraklarına ayak basışı da 15 topla kaleden selâmlandı. Amiral Şükrü Okan burada askerî merasimle karşılandı ve resmi selâmı ifa eden bir kara kıtasını teftiş ettikten sonra, maiyetleriyle birlikte otomobillere binerek vali sarayına gitti.

HALK COŞKUN TEZAHÜRAT YAPIYOR

Bütün güzergâhı kesif bir halk kitlesi kaplamıştı. Halkın heyecan ve tezahüratını tasvir imkânsınzdır. Otomobiller mütemadiyen el çırpan ve şapkalarını «hurra» avazeleriyle havaya atan binlerce kişinin arasından ağır ağır yürüdü. Halk birçok defalar amiralın otomobilini durdurdu ve onun şahsına mensup olduğu milleti çılğınca alkışladı. Amiral, müteheyyiç, bu tezahürata fevkalâde mültefitane mukabele ediyor ve eli ile halkı selâmlıyordu.

MALTA ŞÖVALYELERİNİN MERMER SARAYINDA

Malta valisi amiralımızı beş yüz senelik eski Malta şövalyelerinin mermer sarayının dış kapısında ve çok samimî ve dostane bir tarzda karşıladı.

Amiralımız bir müddet istirahattan sonra ayni merasim ve tezahüratla Yavuza avdet etti ve valinin iadei ziyaretini kabul etti.

Amiral daha bu ilk temaslarında resmî mahafilde ve halk üzerinde derin bir sempati uyandırmış ve hürmet telkin eylemiştir.

Amiral öğle yemeğini Yavuzda yemiş ve Malta fahrî Türk konsolosunu yemeğe alıkomuştur.

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

Mademki biribirine zıd diye gösterilen fikri de doğru buluyoruz, demek ki onlar gerçekten biribirine zıd değildir. Ancak bir mevzuu ikisi de ayrı ayrı bir taraflardan tetkik ediyor veya kelimeleri başka başka manalarda kullanıyor demektir. Meselâ kitabın Tecrübe (Expérience) sayıfasını açıyorum: Claude Bernard'ın: «Tecrübe, beşerî bilgilerin yegâne kaynağıdır» sözü ile Houdetot (?) nun: Tecrübenin, faydası ancak keşideden sonra alınmış bir piyango biletininki kadardır» sözü hiç de biribirini nakzetmiyor; çünkü tecrübe ayrı ayrı manalarda kullanılmış: birinde ilmî tecrübe, birinde görgü, yaşamakla elde ettiğimiz bilgi manasında kullanılmış. Kitab, İskenderiyeli Héron'un: «Tecrübe, en iyi mekteptir» (yahut: «terbiye» lerin en iyisidir) sözünü Oscar Wilde'in: «Tecrübe: insanların çılgınlıklarına verdikleri isim» sözünü biribirinde taban tabana zıd diye gösteriyor. Değil: biri, olması lâzım gelenden, biri olandan bahsediyor.

Vauvenargues: «Biz birçok şeyleri biribiri ile telif edemiyorsak bu, onları iyice kavrıyamadığımızdandır» der. Kavrayışımız ilerledikçe tenakuzlar, tezadlar azalır. Dillerin, ayrı ayrı şeylere aynı ismi veren dillerin kusurlu bir vasıta olması yüzünden doğan tezadları, tenakuzları da saymıyorum...

Kelimelere bağlanmaktan kurtulup idrakimizi de kuvvetlendirdikçe, üzerinde türlü türlü renkler taşıyan daire gözlerimiz önünde dönmeğe başlar ve hakikati, bembeyaz hakikati görürüz.

Nurullah Ataç

Madrid

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ABLOKA VE DEVLETLERİN VAZİYETİ

Londra 20 — Barselonun bombardıman edildiği doğru değildir. Barselon ve diğer limanların ablokası hakkında İngiltere ve Fransa tutacakları yolu henüz kararlaştırmamışlardır. İngilterenin general Frankoya müracaatla İngiliz gemilerinin taciz edilmesine müsaade etmiyeceğini bildireceği söyleniyor. İngiltere açık denizde gemilerin araştırılmasına müsaade etmiyeceği gibi limanlarda da bombardımandan gemiler zarar görürse tazminat istiyecektir.

Morning Post ablokanın beynelmilel hâdiseler çıkmasını kolaylaştırmak için ilân edildiğini söyliyor.

ALFONSUN YEĞENİ ÖLDÜ

Burgos 20 — Eski İspanya kralının yeğeni prens Alfons Madrid cephesinde asilerle beraber harp ederken ölmüştür.

İSPANYAYA BİR İNGİLİZ HEYETİ GİDECEK

Londra 20 (A.A.) — İngiltere dış işleri bakanlığı, muhafazakâr, liberal ve işçi partileri mümessillerinden yedi mebusun vaziyeti şahsen görmek ve harbin feceatini ve bugünkü anlaşmazlıktan ıstırapları tahfif için iki taraf nezdinde kabil olan her şeyi yapmak üzere İspanyaya seyahatleri hakkında dış işleri bakanlığınca hiç bir mahzur olmadığını bildirmiştir.

Karadeniz talebebirliği kongresi

Karadeniz talebe birliğinden: Kurumumuzun yıllık kongresi 22/XI/936 pazar günü saat (9) da açılacaktır, arkadaşları çağırırız.

Hava şehidi Eribe için

Cumhuriyet Halk partisi Kumkapı nahiyesinde Kadirga semt ocağındaki temsil salonunda bu akşam hava şehidi Eribe için B. Celâl Mete tarafından hazırlanmış bir piyes temsil edilecek ve hatırası taziz olunacaktır.

BORSA

İstanbul 20 Teşrinisani 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	95,—	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	97,—	T. C. Merkez	
Ünitürk I	24,15,—	Bankası	88,50—
» II	22,57,50	Anadolu hisese	25,40
» III	22,80,—	Telefon	6,50
Mümessil I	46,10	Terkos	11,75
» II	43,—	Çimento	13,75
» III	—	İttihat değir.	10,25
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,15,25	Prağ	22,54,25
Londra	613,—	Berlin	1,98,25
Nev York	79,80,—	Madrit	7,42,25
Milâno	15,15,50	Belgrad	34,66,50
Atina	89,23,25	Zloti	4,23,—
Cenevre	3,47,10	Pengo	4,33,50
Brüksel	4,71,80	Bükreş	109,29,75
Amsterdam	1,47,50	Moskova	24,75,—
Sofya	65,25,25		

ÖLÜM

Sahib Molla bey merhumun mahdumu Adliye Nazırlığından mütekaid merhum İbrahim beyin haremi Gazi Evrenos ahfadından İskender Paşa kerimesi Bayan Zübeyde Yeniköyde kâin sahilhanesinde dün gece vefat eylemiştir. Cenazesi bugün Yeniköy iskelesinden saat on birde hususî bir vapur ile Harem iskelesine nakil edilecek ve cenaze namazı Selimiye camiinde kılındıktan sonra Karacaahmeddeki aile makberine defnedilecektir. Merhume gayet saliha ve iyiliği seven muhterem Bayanlarımızdan idi. Mahdumu İktisat Vekâleti müfettişlerinden Bay Adnan Piri ile kerimelerine vesair akrabasına beyanı taziyet eyleriz.

MEVLÛD

Geçenlerde vefat eden Şehremaneti eski mektupçusu Arif Hikmet Özgenin ruhuna ithaf edilmek üzere ayın 22 nci yarınki pazar günü öğle namazından sonra Kadıköyünde Osmanağa camii şerifinde mevlidi nebevî okutturulacağından yakınlarile tanıdıklarının gelmeleri rica olunur.

Konser

Kadıköy Halkevinden: 22 ikinci teşrin 936 pazar günü saat 11 de Kuşdili tiyatrosunda Evimiz orkestrası tarafından bir konser verilecektir. Davetiyeler idareden dağıtılmaktadır.

Açık muhabere

Bay Basri Yaman — Bay Server Ziya.

(AKŞAM) — kitap servisine emanet olarak kitap bırakmış olan yukarıda isimleri yazılı zevatın matbaa müdürlüğüne bizzat ve yahud mektupla bir an evvel müracatları rica olunur.

"Türkiye Başvekilinin nezdinde,,

Vreme gazetesi başmuharriri bu başlıkla hararetli bir makale yazdı

Belgrad 20 (Akşam) — Vreme gazetesinin diplomatik muharriri, Svetovski, gazetesinde «Türkiye başvekilinin nezdinde» başlığı altında yazdığı makalede, Türkiye başvekilinin yalnız Türkiyede değil, bütün Avrupada da bir rekor vücuda getirdiğini bildiriyor ve ezcümle diyor ki:

— «Filkahihak, İsmet İnönü on üç senedir, Kamâl Atatürkün en yakın mesai arkadaşı olarak hükûmetin başında bulunmaktadır.

Kendisinde şayanı dikkat devlet adamı vasıfları ve realite fikri mevcuttur. Büyük ekonomik rönesans programını düşünmüş ve bunu başarmıştır. Politikada tıpkı Yugoslav başbakanı M. Stoyadinoviç gibi realist olan İsmet İnönü Türkiye millî ekonomisinin muhtelif meselelerine uygun hal suretleri tatbik etmektedir. Muvaffakıyetinin hikmeti, ulusla daimî temas halinde olmasıdır. Filhakika, başvekili, finans vergilerinin mükellefler için ağır olduğunu görür görmez, milyonları cesaretle bütçeden silmektedir. Çünkü o bu milyonların vatandaşların mübayaa kabiliyetinin çoğalması sayesinde geri geleceğini biliyor.

Türkiye başvekili, yorulmaz bir surette çalışır. Memurları hafta sonu tatilinden istifade ettikleri halde, kendisi için bu tatil mevcud değildir.»

«Türkiyenin barışa ihtiyacı vardır ve hiç bir arazi hedefi yoktur. Bununla beraber, millî emniyet meselesinde, çok hassastır ve küçük veya büyük her ulus dünya camiasında aza olarak hürmet edilmesini istemektedir. Bunun içindir ki Türkiye, sadık azasından bulunduğu Milletler cemiyetinin kollektif emniyet siyasasına sadık bir surette merbuttur ve gelecekte de merbut kalacaktır.»

Makalenin muharriri, İsmet İnönünün Türkiyede pek çok sevildiğini kaydettikten sonra makalesini:

«İsmet İnönü artık bir Başvekil değil, yeni Kemalizm dininin ilk idarecisidir.»

Sözlerile bitirmektedir.

Define merakı

İzmir civarında bir tarlada araştırma yapılacak

İzmir (Akşam) — Bornova ile Mersinli arasında bay Kemalin tarlasında bir define bulunduğu hakkında İzmir millî emlâk müdürlüğüne bir ihbarda bulunulmuş ve araştırmaya başlanmıştır. Tarlanın bir yerinde bir teneke içinde vaktile gömülmüş binlerce altın lira ve mücevherat bulunduğu ihbar edilmiştir. Bakalım bir şey çıkacak mı?

Başbakanımızın kıymetli yardımı

Bir batında üç çocuk doğuran bir anaya 150 lira gönderdi

İzmir (Akşam) — Bundan yirmi gün evvel Karşıyakalı Afitap adında fakir bir kadın, memleket hastanesinde bir batında üç çocuk doğurmuştu. O vakit doğurduğu çocuklarla resmini bastığımız bu velûd Türk anasının, kocasının işsiz ve kendilerinin çok fakir olduklarından, aileye karışan yavruların iyi bakılamıyacağından, şefkat müesseselerimizin ve zenginlerimizin bu aileye yardım etmeleri lâzım geldiğinden bahisle neşriyatta bulunmuştuk.

Sevinç ve iftiharla duyduk ki, büyük başbakanımız İsmet İnönü; İzmir valisi Fazlı Güleçe bir telgraf çekerek bu anaya 150 lira gönderdiğini bildirmiştir.

İsmet İönünün bu yüksek, müşfik ve insanî hareketi karşısında hürmetle eğiliriz. Başbakanımız bu hareketile yurtdaşlarına güzel bir örnek olmuşlar ve bir ailede fazla doğum keyfiyetinin ehemmiyetine işaret buyurmuşlardır.

Çok hazindir ki, çü yavru bir kaç gün fasıla ile ölmüşlerdir. Anaları Afitap, hastanede tedavidedir.

SİYASÎ İCMAL

Almanya ve İtalyanın kararı

Almanya ile İtalya, politika sahasında birlikte hareket etmek ve biribirinin arkasını tutmak için uzlaştıklarından beri her ikisi de pervasız büyük faaliyet gösteriyorlar. Bu faaliyetin yeni bir tezahürü olarak her iki büyük faşist devlet İspanyada biribiri ile boğuşmakta bulunan taraflardan general Frankonun faşist hükûmetini birlikte tanıdılar ve bu hükûmetin merkezi Burgos şehrine maslahatgüzar sıfatile diplomasi mümessiller gönderdiler.

İdaresindeki arazisinin pek çoğunu ve otoritesini ve hükûmet sıfatını kaybettiği iddiası ile Almanya ile İtalya cumhurreisi M. Azana hükûmetinin meşruiyetini artık tanımadıklarından nezdindeki mümessillerini geri aldılar. Portekiz faşist hükûmeti zaten filen ihtilâl hükûmetini tanımıştı. İtalya ile Almanyanın arkasından Macaristan ve Avusturya da şüphesiz İspanyadaki ihtilâl hükûmetini tanıyacaklardır. Bu suretle Avrupanın beş devleti, içlerinden biri İspanyanın en yakın komşusu olarak ihtilâl hükûmeti tarafını aşikâr bir surette tutmuş oluyorlar.

Azana hükûmetinin haiz bulunduğu meşruiyet mahiyeti şimdiden üç faşist devletin İspanyadaki general Franko hükûmetini tanımaları ile zâfa uğarmış bulunuyor. Diğer taraftan ihtilâl hükûmeti meşruiyetinin iki büyük devlet tarafından tanınmış olmasından cesaret alarak bütün Katalonya sevahilini abloka altına almış olduğunu ve Barselonaya ecnebi gemilerin girmesine mani olacağını devletlere bildirmiştir.

General Frankonun isyanı başladığı vakit bütün bahriye zabitanı kendi tarafını tutmuş ise de mürettebatın çoğu hükûmet tarafında kalmıştı. Bu suretle donanmanın ancak üçte biri isyan hareketine iştirak etmişti. Lâkin hükûmet kendi tarafında kalan harp gemilerindeki zabitanın işten imtinaı ve firari artması yüzünden donanmanın kısmı küllisini elinde bulundurmasına rağmen deniz hâkimiyetini temin edememişti. Bunun için meşruiyetin devletlerden bir kısmı tarafından tasdik edilmesi üzerine ihtilâl hükûmeti hukuku düvele uygun abloka ilân edecek bir vaziyette bulunuyor.

Siyasi ve askerî bütün bu hareketler Londradaki beynelmilel komisyonun İspanyayı sıkı kontrol altına alacak tedbirler almasına lüzum bırakmamak gayesini güdüyor. Diğer taraftan Sovyetlerden İspanyadaki komünist hükûmete yardım gelmesinin katî surette önü alınmasına çalışılıyor. Bundan sonra vaziyetin ne suretle inkişaf edeceğinde İngilterenin bugünkü seyirci vaziyette kalıp kalmamasının büyük tesiri olacaktır.

Bulgarlar aslen türk müdürler, Slav mı?

Bu mesele Bulgar gazetelerinde hararetli münakaşalara sebeb oldu

Sofya (Akşam) — Son günlerde Bulgar gazetelerinde, Bulgarların menşelerinin Türk olup olmadığına dair münakaşalar yapılmaktadır.

Mir gazetesinde Dr. Miyatef, Bulgarların, Türk olduklarını iddia ederek bu nazariyeyi kabul eden birçok âlimler bulunduğunu kaydetmektedir.

Geçende Dr. Genço Tsenof «Bulgarların miliyeti münakaşaları» başlıklı bir kitap neşretmişti. Bu kitapta Bulgarların vaktile Skiti'lerin ayrıldığı kollardan geti, daki, got ve hün'lerden olduklarını söylüyor, bu grupların slâvyan olduğunu, binaenaleyh Bulgarların da slâvyan olduklarını kaydediyordu. Dr. Miyatef bu kitabı tenkid ederek diyor ki:

«Görülüyor ki Tsenof, Bulgarların dedeleri hakkında bize malûmat veren kaynakları çok fena halde tefsir etmektedir. İlim bugün, eski Bulgar tarihini alâkadar eden meseleleri tesbit etmiştir.

Hünler ve eski Bulgarlar Türktürler.»

Bulgarların Türk olduklarına itiraz eden ihtiyat general A. D. Mustakof, Zarya gazetesinde Dr. Miyatefe şöyle cevap veriyor:

«Zlatarski'nin tarihini ben ve hepimiz okuduk. Fakat bu tarih beni, Türk olduğumuza ve Avrupaya yedinci asırda geldiğimize dair ikna edememiştir. Zlatarski şöyle başlıyor:

«İlk Bulgar tarihinin başlangıcı, Hun - nu - hunn namında malûm olan orta Asya Türk milletleri tarihinde aramalıyız... Çünkü, ekseriya, «Bulgar» ismi kurunu vusta âlimleri arasında Hunu ismile karışmaktadır. Etnik noktai nazardan Hun - nu ve Hun hakkında 4 nazariye mevcuttur: Mongol, Türk, Fin ve Slâvyan nazariyeleri.

Soruyorum: Doğruluğu iddia edilen dört nazariye mevcut ise o halde menşeimizin Türk olduğunu gösteren nazariye isbat edilmiş midir?

Eski Bulgarların yurtları için biz şunları biliyoruz:

1 — Got tarihçisi Yordana göre, Karadeniz sahillerinde Bulgar yurtları vardır.

2 — Trakya, yahut Makedonya ve aşağı Miziya'da yalnız Bulgar yaşamıştır.

3 — Anastasiy, harbettiği Bulgarların başında bulunan Vitaliyan'a karşı Marmaradan Karadenize kadar uzayan surleri inşa ettirmiştir.

4 — Bizansın hudutları dahilinde bir Buglaristan eyaleti de mevcuttur.

5 — 1895 te Konrad Miller tarafından neşredilen bir haritada Miziya denilen mıntaka Bulgaristan diye gösterilmiştir.

Bunlar da gösteriyor ki, Bulgaristan İsperih zamanından çok evvel Tunanın cenubunda da mevcutmuş.

Dr. Miyatef, menşeimizin tesbitinde lisanın da nazarı itibara alınmasını istiyor. Eski lisanımızın menşei hakkında da ihtilâf vardır. Fakat bunun, Türk lisanı olduğu isbat edilmedi!

Zlatarski'nin tarihinde Bulgarlarla, Hünler, Hunogundur, Kotragi, Utigrevi'lerin arasında keskin bir hudut çizilemedi. Bilâkis Bulgarlar, Hun olan Ungudurların şark kolunun ahfadı olarak gösterildiler.

Şişmanof'a göre, Bulgarlar, Volga nehri boylarından gelmişler ve bu sebeple Bulgarlara, Volgar, yanlışlıkla Bulgar denmiştir.

Fakat bu doğru değildir. Çünkü Volga nehrine eskiden Atel derlermiş.»

Resmen kabul edilen fikre ve şimdi de Bulgar mekteplerinde okunduğuna göre ise, İsperih Bulgarları 679 senesinde Volga taraflarından gelmişler, Tunayı geçerek 7 kadar slâv kabilelerinin yerlerini istirdad ederek ilk Bulgar devletini kurmuşlardır.

Mustakof'a göre, bu da doğru değildir. Çünkü Bulgarlar, daha 4 üncü asırda Tunanın cenubunda yaşamışlardır.

General Mustakof, Bulgar isminin nereden geldiğinin izah edilmesini istiyor, ve bugün de birçok âlimler Türk göçmenleri olduğumuzu ve hükümdarlarımıza da Han denildiğini iddia ediyorlar. Buna karşı Bulgar isminin nereden geldiğinin izahı lâzımdır.» diyor.

Sovyet Rusyada bir muhakeme

Üç Troçkist ve bir Almanmühendis divanı harbe verildi

Moskova 20 (A.A.) — Novosibirski'de Sovyetler birliği yüksek divanı harbi, M. Ultrikh'in başkanlığı altında toplanarak, doğu Siberyada Sabotaj Troçkist mukabil ihtilâl meselesini tetkike başlamıştır. Andrev Kovalenko, Leonenko de Şenkonov ve Alman Stiekling bu meselede suçlu bulunmaktadırlar.

İddianamenin tasrih ettiğine göre, bunlar 1936 da Troçkist mukabil ihtilâl grupunun Memerov madeninde harekete geçen faal azası bulunmuşlardır. Bu grup, muhtelif ihtilâl ve Sabotaj hareketlerinde bulunarak Sovyetler birliği devleti aleyhine mücadele açmış bulunmakta idiler.

Troçkist mukabil ihtilâl ve Sabotaj grupu 1935 de Kemerov madeninde teşekkül etmiş idi. Bu grup, madende çalışan ve Sovyet rejimine düşman mühendis ve teknisienlerden mürekkepti. Eski sabotaj suçluları da bu madende çalışan faşist Alman mühendislerinin şeriki idiler.

Bir ecnebi devletin casusluk teşkilâtına bağlı bulunan mühendis Stickling suçlulara bilfiil yardım etmekte idi. Suçlular, Novosibirsk hukuk kurulu azaları tarafından müdafaa edilmektedir. Stickling'in avukatı Krottov'dur.

Bavkanın sorgularına cevap veren maznunlar kendilerine tevcih edilen suçlarını tamamiyle itiraf etmişlerdir.

Viyanada bir nümayiş

50 bin kişi Arşidük Ottonun yıldönümünü kutladı

Viyana 20 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: Dü Otto de Habsbourg'un doğumunun yirm dördüncü yıl dönümü münasebetile saltanat taraftarlarından elli bin kişi Habsbourg bayraklarile donatılmış olan Konzertraus'da toplanmıştır. Bu nümayiş, Viyananın şimdiye kadar görmemiş olduğu muazzam tezahür olmuştur.

Saltanat taraftarları şöyle bağırıyorlardı: «İmparatorumuzu isteriz.»

Arşidük Eugene ve Arşidük Otto'nun kız kardeşi Arşidüşes Adelaide, bu nümayişte hazır bulunmuşlardır.

Hatipler, Şuşnig hükûmetinin saltanat lehdarlığı hareketine iştirakini ehemmiyetle kaydetmişler ve hükûmetin bu nümayişte başvekilin yaveri albay Bartl ile propaganda komiseri albay Adam tarafından temsil edilmekte olduğunu söylemişlerdir.

Brükselde bir toplantıda hadiseler

Brüksel 20 (A.A.) — Liberal partisinin bir mitingi esnasında M. Leon Degrelle ve Rexisteler, bir çok mühim hadiselere sebebiyet vermişlerdir. Keyfiyetten haberdar olan zabıta, M. Degrelle ile dostlarını kapı dışarı etmiştir.

Amerika yeniden 120 tayyare yaptırıyor

Vaşington 20 (A.A.) — Harbiye bakanlığı, yeniden 120 keşif tayyaresi ısmarlamıştır.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

KÖPEK DÜŞKÜNLERİ

Köpekleri çılgınca sevenler pek çoktur, hele İngilterede. bunlar içinde öyleleri vardır ki, kendileri aç kalırlar, köpeklerini doyururlar, kendi rahatlarını kale almazlar da, köpekleri rahat etsin diye çabalarlar.

İşte bunlardan biri Londranın en büyük şemsiye fabrikalarından birinde avuç dolusu para karıştığı güzel bir şemsiye ısmarlıyor ve şemsiyeyi almağa geldiği gün bu çok pahalı şemsiyeyi kime ısmarladığı meydana çıkıyor: Köpeğine ısmarlamış!...

Resimde görüyorsunuz ya, şemsiye köpeğin başı üstünde... Bunu neye yaptığını soranlara şöyle cevap veriyormuş:

— Siz nasıl ıslanmak istemezseniz, köpek de istemez!...

SİGAMOTO

Sigamoto Brezilyada yeni yapılan Çinliler şehridir. Bu şehirde her sene sayıları artan Çinliler oturacak.

Bugün yeni şehrin nüfusu 25,000 dir. Yolları geniştir. Birçok parkları vardır. Binaları kaloriferlidir. Bir tek de gazetesi vardır, tabiî Çince...

SEYAHAT

Bugüne kadar, en fazla seyahat eden milletin Amerikalılar olduğu iddia ediliyordu.

Son zamanlarda Belçikada bir istatistik neşredildi. Bu istatistiğe göre en fazla seyahat eden millet Belçikalılarmış.

İstatistikte deniyor ki: Bir Belçikalı senede otuz bir seyahat yapar. Alman otuz, İngiliz yirmi dokuz, Fransız on dokuz seyahata çıkar.

YENİ MODA

Paris, elbise, bilhassa kadın elbisesi moda kaynağıdır. Amma, her terzinin, her aklından geçen model moda olmaz.

Resimde gördüğünüz tuvalet de bu kabil bir modeldir. Parisin meşhur bir terzisi, acemi bir müşteriye bu modeli yapıyor, kadın yeni bir moda yapmak hevesile giyor, at yarışlarına gidiyor. Fakat evdeki pazar çarşıya uymuyor. Herkes ona bakıyor ve «M» harfinden kinaye fısıldıyor:

— Acaba Margorit mi?.. Maden mi?.

Kadın bu fısıltılara dayanamıyor, evine dönüyor ve bir daha yeni moda tuvaleti giymiyor. «M» modeli elbise de suya düşüyor!...

MİKİ FARE

Miki Fareyi bugüne kadar sinemalarla mecmualarda görüyorduk. Bugün onu plâjlarda görüyorlar. Bu yaz Niste binlerce kadının başında Miki şapkaları vardı.

Bir Fransız bayanı Mikinin yüzünü model almış, bir şapka yaptırmış ve kumda sırtüstü yattığı zaman bu şapka güneşe siper olmuş.

Güzel moda!... Hemen kadınlar bunu taklid etmişler, plâjlar Miki Farelerle dolmuş.

Moda Amerikaya kadar gitti. Bakalım bize ne zaman gelecek?..

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

Frenk üzümleri nasıl yetiştirilir?

Frenk üzümleri, topraktan azamî bir şekilde istifade eden çok kıymetli meyvalardandır. Bahçelerde ağaçlar arasında, yol kenarlarında, duvar diplerinde yetiştirilmeğe elverişlidir. Yuvarlak kırmızı renkte meyvaları, yaprakların yeşilliği ile bahçelere, iyi manzaralarile hoş görünen şüceyr halinde bir meyvadır.

Frenk üzümleri hemen her sene, bol ve muntazam meyva verirler.. toprak ve iklim hususunda müşkülpesend değildirler.

Meyvasının usaresinden, şurup, jile ve gayet nefis ev veya sofra şarabı yapılır.

Frenk üzümlerinin yetiştirme tarzı: Frenk üzümleri kurak topraklardan hoşlanmazlar, derin ve nemli toprakları daha ziyade sever. Frenk üzümü dikilecek toprağın 40 - 45 santim derinliğinde çukurlar açılarak tıpkı asma çubukları gibi dikilir, fidanların genç olması matlûptur. Frenk üzümleri çelikleme, daldırma ve bazan da aşılamalarile çoğaltılır. Frenk üzümü çok arsızdır. Binaenaleyh kolaylıkla kök peyda ederek tutarlar..

Bu aylarda, hatta kânunusani nihayetlerine kadar iyi teşekkül etmiş sağlam dallarından çelik alınarak, bunlardan 15 - 20 santim uzunluğunda çelikler hazırlanır. Bu hazırlanan çelikler bahçenin bir tarafında, açıkta; toprakta yapılan hendekler içerisine gömülür. Ertesi sene ilkbaharında 20 - 25 santim mesafelerle yerlerine dikilirler. Dikilecek çeliklerin uzunluklarının üçte ikisi toprak içerisinde bir kısmı da toprak haricinde kalması lâzımdır. İlkbaharda dikilecek frenk üzümü çelikleri sonbahara kadar tamamile köklenmiş olurlar. Bilâhare, bunlar, istenilen mahallere de nakledilebilirler..

Frenk üzümleri her şekli kabule müsaiddir.

Frenk üzümü cinsleri pek çoktur. Siyah, kırmızı, beyaz frenk üzümleri pek makbuldür. Hollanda cinsi frenk üzümleri diğerlerine nazaran daha serbest büyüyerek çok mahsul verirler..

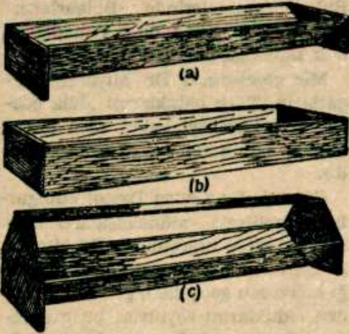
Köklü frenk üzümü fidelerinin bu mevsimde yerlerine dikilmesi daha muvafıktır..

Dikilirken fazla dalları ve bir miktar kökleri hazfedilir. Dikildikten sonra toprağın ayakla biraz tazyik edilmesi ve badehu su verilmesi lâzımdır.

Frenk üzümü nevileri: En kıymetli frenk üzümleri kırmızı olanlardır. Zira bunlardan en iyi pelte, şurup, şekerleme ve şarap yapılır. Az çok yenen cins ise beyaz olan frenk üzümleridir ki: Bunlar mayhoş kokulu ve oldukça tatlıdırlar. Kırmızı Hollanda ve Versay frenk üzümleri pek makbuldür.

Kümes:

Tavuklara verilecek yem kapları nasıl olmalıdır?

Kışın, çamurlu zamanlarda, tavuklara verilecek yemlerin mutlaka kaplar içerisinde verilmesi lâzımdır.

Yerler ıslak ve çamurlu olduğu zaman, tavuklara verilen yemlerin çamurlu yerlere atılması doğru değildir; zira yemler zayi olduğu gibi tavuklar tarafından da müşkülâtla bulunur..

Tavuk yemlikleri tavukların adedine göre muhtelif şekil ve cesamette ve muhtelif malzemelerden yapılabilir. Yemlikler üstü açık veya kapalı olabilir. Kenarları 4 - 5 santim irtifaında, uzunlukları 1 - 1.50 metre, genişlikleri de 15-20 santim olursa kâfidir. 10 - 12 tavuk için yapılacak yemliklerin, kapların uzunluğu 50 - 60 santim ve genişliği de 25 - 30 santim olması muvafıktır.

Tıpkı su kaplarında olduğu gibi, yem, tavuklar tarafından yendikçe tekrar kendiliğinden kaba dökülen yemlikler olduğu gibi, tavuk yem yemek için yemlik önüne gelip tahtasına basınca kapağı kendiliğinden açılan ve tavuk yemlik önünden gittikten sonra tekrar kapanan yemlikler de vardır. Maamafih sade ve basit yem kapları diğerlerine tercih edilmelidir.

Bu yem kapları içerisine, yemlerle beraber, dövülmüş, parçalanmış istiridye kabuğu, kum, kireç taşı, odun kömürü tozu gibi maddelerin verilmesini unutmamak lâzımdır. a, b, c harflerile gösterilen yem kaplarını okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Gazetemizde intişar eden ziraat yazılarının iktibası ve kitap, risale şeklinde neşri hakkı mahfuzdur.

ÇİÇEK:

Lâleler, balkon veya pencere kasalarında nasıl yetiştirilirler?

Lâleler; sümbüllerden sonra çok aranılan şık, zarif, kış veya ilkbahar çiçeklerindendir. Envaı pek çoktur. Lâlenin mebzulen bulunduğu mahal memleketimiz idi, şimdi, en ziyade Niste yetiştirilmektedir..

Tesalüb ve malzeme sayesinde, lâlelerin muhtelif cinsleri elde edilmiştir. Bunların da, diğer çiçekler gibi, basit ve katmerli olanları vardır. Renkleri ekseriyetle koyu veya açık kırmızı, gül renginde, portakal sarısı, beyaz kırmızı çizgili erken yetişen cinsleri pek makbuldür.

Lâlelere, sümbüllerde olduğu gibi, sonbahardan itibaren bütün kış ve ilkbahara kadar, çiçek açtırmak kabildir..

Meşhur nevileri: La Reine rosa, Prosperit rosa, Due ban Tholl, Due de Berlin rotdur.

Balkon ve pencere kasalarında lâleler şu tarzda yetiştirilirler:

Şekilde görüldüğü gibi, içerisi bir kısım ince kum, bir kısım çürümüş yaprağı olan tahta kasalara lâle soğanları, bu mevsimde veya daha evvel, üçte ikisi kuma gömülür, başlarının yukarı gelmesine dikkat edilir; ondan sonra bolca sulanır, sıcak olmıyan karanlık mahallere bu tahta kasalar yerleştirilir. Soğanlar sürünce derecei harareti fazla olmıyan salon veya balkon veya pencere kenarlarına konur. Ziya, hararet ve hava tesirile, lâleler tamamile çiçeklerini açarlar.. şimdi dikilenler şubatta çiçeklerini açarlar. Daha evvel dikilenler ise kânunlardan itibaren çiçek açarlar.. kasaların ara sıra sulanmalarının unutulmamaları lâzımdır.

BAĞCILIK:

Bu mevsimlerde Omcalardan aşı kalemleri nasıl alınır ve nerelerde muhafaza edilir?

Asmalar yapraklarını tamamile döktükten sonra omcalar üzerindeki fazla kolların ayıklanmasına bu mevsimlerde başlanır, bu meyanda ilkbaharda yapılacak kalem aşıları için de kalemler alınabilir.

Kalem alma ameliyatı, ekseriyetle asmalara su yürümediği zaman daima alınabilir ise de bu aylarda almak daha doğrudur.

Alınan aşı kalemlerinin sülükleri temizlendikten sonra bunlar muhafazalı mahallerde, şimale maruz bir çatı altında veya diğer mahfuz bir mahalde, içinde yüzde ondan fazla rütubeti olmıyan ince kum derununda muhafaza edilir. Aşı zamanı kalemler kumdan çıkarılarak kumları temizlendikten, yıkandıktan sonra aşıda istimal olunabilirler..

Bunlar bozulup bozulmadıklarını anlamak için bıçakla kesilir, şayet çubuğun kesilen maktaı - yüzü - yeşil renginde ise sağlamdır, siyahlanmış suyu kaçmış ise bir işe yaramıyacağı anlaşılır, bunlar bu takdirde atılır, diğeri aşıda istimal edilebilir..

Omcalardaki kollar ayıklanıp, aşı kalemleri de alındıktan sonra zayıf kalan bağ köklerine hayvan gübresi verilmesi çok faydalıdır.

OKUYUCULARIMIZIN SORGULARINA CEVAPLAR

Çiçekler, bu mevsimde dikilebilir!

Bakırköy Rahmi: Çim tohumları ilkbaharda da ekilebilir; fakat bahçelerimizin tarh ve tanzimine başlandığı şu sıralarda çim tohumlarını da, bu aylarda ekmek daha doğrudur. Bu mevsimlerde yağan yağmurlarla ekilen çim tohumları hemen intaş eder ve daha ziyade köklenirler. Çim tohumlarından en iyisi İngiliz çimidir.

Çim tohumları pek hafiftir. Bir metre murabbaına 5 - 6 gram ekerseniz kâfidir. Bu suretle ekilir:

Çim ekilecek yer güzelce bellenir, ufalanır, toprak çürümüş gübre, bir miktar da ince dere kumu ile karıştırılır, tarakla tesviye edilir, sonra tohumlar buralara serpilir, taraklarla hafifçe karıştırılır ve üzeri bir tahta ile tazyik edilir. Bundan sonra ince delikli, süzgeçli bir kova ile sulanır. Tohumlar intaş edip biraz boy atınca tekrar bir tahta ile toprak üzeri tazyik edilip tekrar sulanır. Çimler 5 - 6 santim boy atınca keskin bir bahçe makasile kırkılır ve kırkılırken çim köklerinin toprakta oynamamasına dikkat edilir.

Çimler ilk defa kırkıldıktan sonra bolca sulanır ve bununla beraber üzerlerine bir miktar, çürümüş ufaltılmış gübre verilmesi çok faydalıdır.

Tohumların biraz sık ekilmesi daha doğrudur; bu suretle bahçelerinizde arzu ettiğiniz boş yerleri çimlendirmiş, yeşillendirmiş olursunuz.

Sebze ve çiçek bahçelerinde sıcak yasdıklar nasıl yapılırlar?

Sebze bahçelerinde vaktinden evvel sebze, çiçek bahçelerinde vaktinden evvel çiçek fideleri yetiştirmek maksadile sıcak yastık, camekân, cam fanus kullanılır.

İhtimar neticesi sıcaklık husule getiren gübre yığını üzerinde yapılan yastıklara sıcak yastık denir.

Yastıkların imalinde en ziyade kullanılan taze beygir gübresidir. Beygir gübresi az çok samanlı ve az sulu olduğundan çabuk ihtimar edip hararet hasıl eder.

Yastık şu suretle yapılır: Bahçenin soğuk rüzgârlarından mahfuz bir mahallinde 1 - 1,50 metre genişliğinde 2-3 metre veya daha ziyade uzunluğunda bir mahal tefrik edilerek bu mahallin toprağı 35 - 40 santim derinliğinde çıkarılıp toprağın dibi tesviye edilir. Bu suretle meydana gelen çukurun içerisine tabaka tabaka taze beygir gübresi doldurulur, ayakla basılır ve ince süzgeçli bir su kovasile sulanır, badehu gübre doldurulan mahallin üzerine, yerden 30 santim irtifaında, dibsiz sandık şeklinde bir tahta kasa oturtulur. Sandık şeklinde olan bu kasanın ön tarafı arka tarafından daha alçak, yani arkadan öne doğru hafifçe meyilli yapılır. Bu sayede güneşin ziya ve harareti sandığın içerisine daha ziyade tesir eder ve yağmur suları da kolaylıkla aşağıya doğru süzülür, akar.

Yastık bu suretle hazırlandıktan sonra üzerine 25 - 30 santim yüksekliğinde çürümüş gübre ile karışık ince elenmiş toprak doldurulur.

Yastığa ekilen tohumların güzelce çimlenip fidelerin neşvüneması için, yastığın üzeri ayrıca cam çerçevelerle örtülür. Bu çerçeveler ya demirden ve yahut çam kerestesinden yapılır.

Yastığa tohumlar ekildikten sonra soğuduğu görülürse yastığın yan kenarlarına, dairen madar tekrar taze gübre konarak kuvvetle basılır, lüzum görüldükçe bu ameliyat bir kaç defa tekrarlanır.

Gündüzleri, iyi havalarda yastığın cam kapakları kaldırılarak havalandırılır ve pek soğuk havalarda üzerleri hasırla veya çuvalle örtülür..

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 29

Hanımefendi canları isterlerse evlerine buyursunlar. Benim tarafımdan sebebiyet verilmiş bir hareket yok. Vicdanım müsterihtir. Amma o on sekiz yıl sonra benden taze aşk, taze sevgi bekliyormuş.. Taze aşk, taze sevgi istenmekle verilir şey değil ki! Erkekte böyle taze bir sevgi cevheri varsa bunu işleyecek, meydana çıkaracak gene kadındır. Öyle değil mi allah aşkınıza!

Nâzım Cemal acır gibi arkadaşına bakarak içini çekti:

— Zavallı kurban.

Avukat Rıza Sedad başını çevirdi:

— Ne demek o!

— İzdivaç kurbanı, demek istiyorum. Yıllarca dişini sık, her şeye katlan kendini hürriyetinden mahrum et. Sonunda taze aşk buhranına düş ve iflâs et! Şu kadınlar yedi canlı belâdırlar vesselâm. En akılsızı, en akıllımızın hakkından gelir. Gelemese bile hayatını zehir zemberek eder bırakır. Kadın denilen mahlûk bir kapris kaynağıdır azizim.. Onu memnun etmek imkânı yoktur. İstiyecek ve yaptıracak hiç bir şey bulamasa işte böyle on sekiz yıl sonra kocasından dumanı üstünde taze aşk ister. En toy, en perdahsız, en yalınkat bir kadın bile kendini masallardaki perîpeyker sanır ve âşıkından, kocasından da masallardaki kahramanlar gibi fedakârlıklar bekler. Bu evham ve hayalât hastaları ekseriya kocalı kadınlardır. Çünkü onların etlerinin, kemiklerinin arasına habis ruhlar gibi gizlenen bu kaprisleri zavallı bir koca tatmin edemez. Edemeyince evin içi buram buram tüten zift kazanına döner. Bütün bu sınıf kadınları yola getirmek erkeğin elindedir ama erkek olmalı azizim.

— Senin gibi bekâr kalmalı.

— Yoook. Ben o kadar insafsız değilim. Kendim bekârım diye herkesin de bana benzemesini istemiye hakkım yok. Lâtife başka. Fakat kocalı ve kocasız çok kadın tanıdığım, çok macera dinlediğim için kadınlar hakkında oldukça emniyetli ve esaslı fikirlerim var. Bence evli bir erkek karısını böyle aykırı hislere, düşüncelere kapılmaktan menetmelidir.

Rıza Sedad dudak büktü:

— Elinde ise!

— Tabiî elindedir.

Nazım Cemal odayı kulaçlamaktan usanmış gibi arkasını kapıya dayadı. Gene elleri pantolonunun cebinde devam etti:

— Tabiî elindedir. Kadın doğuşta karıştırıcı bir mahlûktur. Onun bu illetini bilip tabiî vazifelerinden başka şeylere el atmasına fırsat vermemeli. Kadın doğursun, erkeğinin hizmetini görsün, evinin havasını benimsesin. Bak o zaman başka şeyler düşünür mü? Kadın süs değildir azizim. Onu el üstünde tutmalı. Fakat başımıza çıkarmamalıyız. Akıl, sinir hekimleri için kadın bir hastadan başka bir şey değildir. Biz bu hastayı bazan melek gibi görürüz. Bazan hayat, fikir arkadaşı diye övünürüz. Bazan da başımızın belâsı diye kötüleriz. Hiç biri doğru değil. Kadın sadece dişidir. Kabahat kadında değil bizde.. onları önce göklere çıkarırız. Sonra yerlere indiririz. Mademki tabiat kanunları kadın zekâsını, kadın bünyesini, kadın hislerini madde halinde erkekten daha zayıf yaratmıştır. Ona muvaffak olamıyacağı, işleri yaptırmak nasıl haksızlıksa neticede onu mesud etmiyecek olan kıymetleri vermek te manasızlıktır.

Şunu bilmeli ki kadının hududu, salâhiyeti, nüfuzu genişledikçe saadetinden kaybeder. Çünkü ihtirasları, hevesleri azar. İş buraya varınca bizim gözümüz açılır. Ona ileri gittiğini anlatmak için beteleniriz. O zaman patırdı çıkar işte..

Nazım Cemal Ahmed Melihe bakarak devam etti:

— Şimdi şunun ne günahı ne suçu var Allah aşkına! Nermin hanımefendiyi belki aldattı. Fakat bunu herhalde onun onörünü gururunu kırmaktan korkarak yaptı. Şerefli bir erkek hiç bir zaman karısının kadınlık gururuna hürmetsizlik etmez. Çapkınlık etse bile hissettirmemeğe çalışır. Fakat akıllı, zeki kadın da kocasının bu çekinişini kâfi görür. Kocam muhakkak çapkınlık ediyor, beni aldatıyor. Aman bir ipucu bulayım diye mendilinden çorabına kadar gümrük memuru gibi elden geçirmez. Akşam üstü kocası eve gelince üzerinde yabancı kadın saçından bir tel aramaz. Başka bir lâvanta kokusu sezmek için tavşan gibi üstünü başını koklamaz. Bunu yaparsa, şeytanın işi yok. Bir gün elbet meramına erer. O zaman ne olur. Kendi rahatını kendi kaçırır.

Nazım Cemali susturmak ona cevap vermekle kabil değildi. Bunu bilen Rıza Sedad saatine baktı:

— Ey.. kerahat vakti geldi. Daha oturacak mıyız?

Ahmed Melih masasının gözlerini kapadı. Sigara paketini cebine yerleştirdi:

— Kalkalım!

Nâzım Cemal sordu:

— Nereye gideceğiz?

Ahmed Melih bekârlık hürriyetini yeni tatmanın verdiği sakin bir dudak büküşile cevap verdi:

— Nereye olursa!

Üç arkadaş akşamı geceye kavuşturan karanlık bir saatte Beyoğluna çıktılar.

* * *

Nâzım Cemalin kuştüyü yastıklar yığılmış yumuşak sedirli salonu Ahmed Melihin pek hoşuna gitmeğe başlamıştı. Bu apartımanın kendine mahsus bir kokusu yoktu. Gözlerin alıştığı bir süsleniş tarzı da yoktu. Her uğrıyan kadın yenisi gelinceye kadar kendi kokusunu bırakıyor ve her yeni gelen zevkine göre salondaki eşyanın yerini değiştiriyordu.

Ve Nâzım Cemal bunlardan şikâyet etmiyordu.

Bir akşam üç arkadaş bu salonda eğleniyorlardı. Mühendis Galib, Nâzım Cemal ve Ahmed Melih. Kadın misafir yoktu.

(Arkası var)

Hergün bir hatıra

Müftü fetva verdi: Ağaoğlunun dökülecek kanı helâldir...

Pariste Pol Burje, Mopasan, Pastör Ten ile nasıl tanıştım?

Ihlamurda eski, ahşab bir konağın kabul salonu... Üstü yazılı antika gümüş bir tepsinin üzerinde bir vazo, renk renk kasımpatları.. dışarıda dut ağaçlarile dolu bir bahçe.. duvarlarda nadide Hind kumaşları.. üstad Ağaoğlunun kardeşinin küçük kızı:

— Hah.. dedi, dayım uyandı.. neden anladım bilir misiniz? Evde yüksek sesle konuşuluyor. Dayım uyurken çıt olmaz..

Bir müddettenberi hasta yatan üstad hakikaten uyanmıştı. Kartımı yukarı götürdüler. Biraz sonra büyük fikir adamı Ağaoğlunun yatağı başında idim. Küçük, dar, beyaz bir karyolada yatıyordu. Yanında üç şişe maden suyu..

Ağaoğlu Ahmed

Üstadın 67 senelik hayatındaki hatıralarını şöyle hiç olmazsa kuş bakışı dinlemek ricasında bulundum. Başından geçen büyük vakaları, ölüm tehlikelerini, ilk aşkını, beynelmilel şöhreti olan büyük adamları nasıl tanıdığını sordum. Ağaoğlu:

— Ölüm tehlikesi mi? dedi, çook.. ilk gençliğimde Rusyada gazete çıkarıyordum. Altı cepheden bir çok kişilere karşı mücadele açmıştım. Mücadele ettiklerimin arasında «Ahi» ve «Ömer» tarikatlerinin başında bulunan yobazlara karşı da dehşetli ateşli makaleler yazıyordum. Bir gün gazetelerde müftü tarafından şöyle bir fetva verildiğini okudum:

«Ağaoğlunun akıtılacak kanı helâldir.»

Vaziyeti tasavvur ediyor musunuz? Bu fetvadan sonra arkamda eli silâhlı adamlar dolaşıyordu. Mutlaka benim akıtılması helâl olan kanımı biran evvel dökmek istiyorlardı. Altı ay bu fetvanın hükmü üzerimde kaldı. Evden çıkamadım. Altı ay sonra fetvayı kaldırdılar. Ben de evden çıkabildim.

—Hayatınızda hiç aç kaldınız mı? Sefalet çektiniz mi?

— Aç kaldım.. Malta arkadaşlarım bilirler... Maltada iken son derece parasızdım. Bir buçuk sene günde iki yumurta ile nefsimi körleştiriyordum. Günde bu iki yumurtayı bulamadığım zamanlar da çok oluyordu. Hattâ Maltadan döndükten sonra da pek sefalet içindeydim. Evim yanmış, ailem perişan olmuştu. Ankaraya gidecek param yoktu. Yol parası olarak Atatürkün emrile o zaman maarif vekili bulunan Hamdullah Suphi bana 300 lira gönderdi. 250 lirasını aileme bıraktım. 50 lirayla Ankaraya gidebildim..

— Talebelik zamanınızda.. meselâ Pariste...

— Size garib bir şey söyliyeyim mi? Ben Pariste talebelik zamanımda kendimi idare ettikten maada üstelik de para kazandım. Bakınız nasıl.. babam ayda bana Rusyadan 40 ruble gönderiyordu. Bu para ile Pariste geçinmeme imkân yoktu. O zaman «Kollej dö Frans» de talebeyim.. meşhur mütefekkir «Renan» hocam.. o zamanlar Renan «İslâm ve ilim» diye bir risale neşretmişti. Profesör «Ceymis» ismindeki bir başka hocam da bu risale hakkında fikrimi yazmamı bana söyledi. Yazdım. Profesör «Ceymiş» e verdim.

Renan bir gün derse geldi... Renanın ders günleri Parisin ilim ve fikir âleminde âdeta bir hadise olurdu. Renanın ders günlerinde Kollej dö Fransın önünde sayısız lândolar dizilirdi. Parisin en büyük aristokrasi muhiti onun dersini dinlemeğe gelirdi. Bize «Yahudilik ve hristiyanlık» dersini okutuyordu. Ders bitince Renan bana:

— Sen otur.. dedi. Oturup bekledim. Biraz sonra:

— Arkamdan gel.. dedi. Takib ettim. Kollej dö Fransın üstünde oturdu. Bir odaya girdik. Cebinden bir takım kâğıdlar çıkardı. Baktım. Benim kendisinin risalesine karşı yazdıklarım. Şaşırdım. Renan:

— Yazınızı fevkalâde beğendim.. dedi, bunu neşredelim.

— Aman dedim.. meşhur büyük üstad Renana karşı bir çocuğun kekelemeleri..

— İlimde böyle şey olmaz... Boş tevazu göstermeyiniz.. bunu her halde neşredeceğiz..

Oturdu bir mektub yazdı:

— Bunu dedi bulvar Dezitalidende oturan madam Adama götürünüz.. o yazınızı gazetesine basacaktır.

Renanın mektubunu aldım. Bulvar. Dezitalidendeki madam Adamın salonuna gittim. Salonunda en meşhur artistler, o zamanın maruf muharrirleri bekliyorlardı. Renanın mektubunu verir vermez evvelâ ben kabul edildim. Madam Adam beni son derece iyi karşıladı:

— Sizi tebrik ederim, dedi, üstadın büyük iltifatına nail olmak saadetine ulaşmışsınız. Bundan sonra daima yazılarınızı ve toplantılarımız için de kendinizi bekleriz..

Madam Adamla böylece ahbab olduk. O zamanın kendisi Fransanın en zengin kadını idi. Ben işte böylece dünyanın en büyük muharrirlerinin, fikir adamlarının toplandıkları salona 21 yaşımda girebildim.

Beni Renan ve madam Adam bütün talebelik hayatımda çok himaye ettiler. İşte madam Adamın mecmuasına yazı yazarak para kazandım..

Bir akşam madam Adamın salonundayız... En meşhurlar orada.. baktım. Bir köşede kristal bir bardakla şampanya içen yakışıklı bir adam. Kim olduğunu sordum:

— Mopasan.. dediler.. meşhur Mopasan..

Madam Adama:

— Beni takdim etsenize.. diye rica ettim. Madam Adam beni götürdü ve takdim etti. Mopasan:

— Bir Türkle tanıştığıma çok memnunum.. dedi.

Ondan sonra meşhur Pastörle, Pol Burje ile, Tenle tanıştım.. hepsi de son derece nazik insanlardı. Bilhassa Pastör çok mütevazi idi.

Pol Burje o zaman oldukça yaşlı idi. Yaşlı olmasına rağmen çok güzel giyinmişti. Ten beni çok sevdi:

— Sizi evime beklerim.. dedi, her on beş günde bir cumartesi akşamları Tenin evine giderdim.

— İttihad ve Terakki rüesasile nasıl tanıştınız?

— İlk temasım Pariste oldu. İlk olarak Ahmed Rıza ve doktor Nazımla tanıştım.

Ahmed Rıza Pariste büyük bir sefalet içindeydi. Hattâ bir sabah kendisine rast geldim. Elbsesi buruşuk içindeydi. Gözleri çok rahatsız geçmiş bir gece geçirdiğini gösteriyordu. Çakmak, çakmaktı. Sordum.

— Ev kirasını veremedim.. dedi, ev sahibi beni evden çıkardı. Ben de Lüksemburg bahçesindeki sıralardan birinin üstünde geceyi geçirdim. Orada yattım.

Ahmed Rızanın böyle Lüksemburg bahçesinde yattığı geceler pek çok olmuştur. Namuslu bir adamdı. O zaman onu elde etmek için Abdülhamid avuç dolusu para teklif ediyordu. Lâkin o yanaşmıyordu. Sonra kendisini meşhur Klemanso ve Pariste sosyalistlerin reisi meşhur madam Jül Mişel himaye etti.

— İttihad ve Terakkide merkezi umumide âza bulunduğunuz zaman cemiyetin kodamanlarile kavga ettiğiniz olur mu idi?

— Çook.. en ziyade Enver ve Cemal paşalarla, Talât paşa ile ara sıra da Ziya Gökalpla çekişirdik. Bir kerre Ahmed Rıza yüzünden müthiş bir kavga ettik. Merkezi umumî, başta Cemal paşa Ahmed Rızanın çıkarılmasına karar vermek istiyorladı. Ben itiraz ettim:

— Olmaz, dedim. Bu işi kuran bu adamdır. Ben bu hareketin başında evvelâ onu tanıdım. Onun çıkarılmasına nasıl karar veririm?

Talât paşa bağırdı:

— Peki ne yapalım?

Hiddetimden âdeta gözümden yaş geliyordu:

— Ne demek ne yapalım? Onu çıkarmamak için her şeyi tecrübe edelim..

Meselâ kendisine bir kerre daha gidelim.

Çünkü o zaman Ahmed Rıza bize açıktan açığa meydan okuyordu. Nihayet benim itirazım üzerinde merkezi umumide o zaman münakaşalardan sonra Ahmed Rızaya bir heyet gönderilmesine karar verildi. Heyete ben de dahildim. Ahmed Rızayı görmek için âyana gittik. Ahmed Rıza bizi kovdu.

Bir de merkezi umumide topal İsmail Hakkı paşa için «hırsız» dediğimden büyük münakaşalar ve kavgalar ettik. Fakat en ziyade kavgayı Ziya Gökalp yapardı. Ben kendisinin Talât paşa ile saç saça baş başa kavga ettiklerini bilirim. Lâkin dışarıda Ziya Gökalp onları hiç kötülemez, bilâkis medhederdi.

— İlk aşkınız üstadım.

— O çok şairanedir. Hocam profesör «Ceymis» in bir kitabı için mühim bir vesika lâzımdı. Bu vesika da Londrada Britiş Müzeumdeydi. Müze idaresi bu vesikayı kimsenin kopye etmesine izin vermiyor. Yalnız vesikayı okumak serbest.. Pehlevî dili ile yazılmış bu vesikayı kopye etmek üzere profesör beni Londraya gönderdi. Her gün gidiyorum, kopye etmek yasak olduğundan bu vesikadan her gün bir iki satır ezberliyorum. Pansiyona koşup bunları kaydediyorum. Bu suretle Londrada 3 ay kaldım. Oturduğum pansiyona bir gün sarışın çok cazibeli bir Amerikalı kız geldi. Gayet zengin bir kız... Hemen ahbab olduk. Bir bana:

— Ben bir arkadaşımla dünya seyahati yapıyorum. Yalnızız.. istediğimiz kadar da paramız var.. benimle evlenir misiniz? demez mi?

Az daha evlenecektim. Fakat annemin Avrupaya giderken:

— Yabancı kız alırsan mememden emdiğin süt irin olsun.. dediği aklımdan geçti. Sizi temin ederim ki bu söz Avrupada iki defa evlenmeme mani oldu.. bir kerre de bir Fransız kızını sevmiştim.. velhasıl uzun hikâye bunlar..

Dışarıya koyu bir karanlık çökmüştü. Üstadı fazla yormadım. *H. F.*

VENEDİKLİ BAFFA

"Safiye Sultan,,

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 29

Eflâk ve Buğdan voyvodaları istiklâl ümidine düştüler. Eflâk beyi borçlarını ödeyecek halde değildi

Asıl garibi, Rıdvan ağanın hem düşmanı ve hem de yarı hemdemi bu işleri yapıyordu. Hatta baltacılar odasında yüz zira, frengî kadife bulunduğunu da o haber verdi.

Yahudinin veresesi saraya çağrıldı. Başka devirde olsaydı, yahudiye ehemmiyet mi verilirdi? Fakat bu devir, yahudilerin saraya, hazineye ve beytülmale hâkim oldukları devirdi.

Çoluk çocuk saraya geldiler. Odun anbarına girdiler. Babalarının «cife» sini görür görmez tanıdılar. Meğer Rıdvan ağa, «bazı kimesne» nin vasıtai rüşveti imiş! Bu «bazı kimesne» nin kimler olduğu malûmdu: Venedikli Baffa ve Raziye karı... Devrin en büyük adamları bile ona Raziye karı diyorlardı ve onlar karı ile kadının farkını sezen insanlardı.

Rıdvan ağaya hiç acıyan olmadı. Yaka paça yakaladılar, ve deryaya attılar. Yahudiler, yalnız saraya mal satmakla kalmıyorlardı. Haremin rezaletlerini de ötede beride anlatıyorlardı.

Saray yahudiler ve yahudi cücelerile uğraşırken, o devirde Macaristanda bin türlü müşkülât içinde Nemçe kâfirlerile savaşıyordu. Estergon muhasarasında düşmanın azmini ve sebatını gören Arnavud Sinan paşa, devletin değil, kendi başına bu felâketi getirdiğine çok nadim ve peşiman oldu. İstanbula mütemadiyen para ve asker lüzumunu arzetti. İstanbuldan ne paranın, ne de askerin gelmek ihtimali yoktu: Para ve asker yahudilerin lûtfuna tâbidi. Yahidiye Ester Kira gümrük hasılatını Venedikli Baffanın ve Üçüncü Muradın zevkine sarfedecek, toprak damlar altında yaşıyan Anadolu kadınları, kocalarını serhadlerde Nemçe ve Engürüs kâfirlerile çarpıştırmak için yolladıktan sonra, bir de imdadiye yetiştireceklerdi!

Kıştı. Nemçe kâfirleri Türklere hücum etmeğe hazırlanıyorlardı. Onların bütün azmi Türkleri Macaristandan kovmaktı. Çünkü, Macar Kronasını Macarlardan alan ve gene öz Macar kardeşlerine veren, Türklerdi. Onlar, bu tacı başlarına giymek ve Macaristanı ezmek istiyorlardı. Garibdir ki, ırkını unutan ve kendilerini hıristiyanlık kafasile Avusturyaya esir etmek isteyen Macar kahramanları da vardı: «Zirini oğlu ve gayrı beyleri!.»

Arnavut Sinan paşa, bunun farkında bile değildi. Harbi bir kazansa, İstanbulda Üçüncü Muradla beraber o da saltanat sürecekti. Fakat şimdi, tam manasile, Macaristanda apışmış, kalmıştı. Hiç bir lüzumu olmadan, Üçüncü Murada köşkler yaptırarak, açtığı bu sefere Anadolu sipahileri ve Rumeli gazilerinden başka kim iştirak edebilecekti? Halbuki Anadolu açtı. Rumeli de açlığını gidermek için hasad vaktini bekliyordu. Üçüncü Muradı payitahtta bile adam yerine koyan yoktu. Değil ki, Rumeli ve Anadolu... Sinan paşanın emirlerini hiç bir tarafta esleyen olmadı.

Sinan paşa ne yapacağını şaşırdı. Nedameti de para etmedi. Budin eyaletinin bütün serhad ümerasını, kale hâkimlerini, asker âyanını, reislerini, meşayihi ve ulemayı etrafına topladı. Onlara bir mahzar yazdırttı. Ve altına mühürlerini basdırttı. Kendi tarafından da mektuplar yazdırıp Üçüncü Murada yolladı. Sadaret kaymakamı Ferhad paşa idi. Sefer işlerini Sinan paşa kadar o da anlardı. Ordunun serhadlerde neler çektiğini görmüş ve anlamış adamdı. Derhal Üçüncü Murada arzetti ve emrini aldı. Para ve asker şöyle dursun, yeniçeri ağasının da, padişah gitmeden, hilâfı kanun, sefere gitmesine emir aldı. Yeniçeri ağası Lala Mehmed ağa da yeniçeri askerile sefere memur oldu. Hepsi birden Davudpaşadan Belgrad yolunu tuttular. İstanbulda sekban başıdan başka kimse kalmadı. Tatar hanı Gazi Giraya emirler gönderildi. Devletin bütün kuvvetile «Nemçe kâfiri» ne hücum etmesi için ne mümkünse yapıldı. Hatta Tatar hanı da geldi. Yanık ve Samartin önlerinde muvaffakıyetler kazanıldı. Türkler yalnız Avusturyalılarla çarpışmıyorlardı. Macarlar ve Fransızlar da Avusturyalılarla birlik olmuşlardı. Fakat Türkler hepsi ile başa çıktılar. Hatta «Françe askerine baş olan düke karındaşı top ile maktul olduğundan gayri on bin kadar melâin maktul ve kimi esir ve mahzul oldu.»

Fakat Türklerin Avusturya ile çarpışması Eflâk ve Buğdan voyvodalarını istiklâl ümidine düşürdü. Onlara bu ümidi veren de, kendilerine karşı yapılan hakaretlerdi.

Sinan paşa ne yaptığını bilmiyordu. Şehirler yakarak, köyler yıkarak reayayı Osmanlı imparatorluğundan o kadar bezdirdi ki, Nemçe seferi âdeta bir haçlı seferi şeklini aldı. Erdel bile ayaklandı. Eflâk ve Buğdan da onlarla birlik oldu. Tuna yalılarına hücumlar başladı. Ferhad paşa Buğdan voyvodasını azletti. Yerine kendi hazinesinde beslenen taze bir oğlanı tayin etti. Eski voyvoda gelen adamları ters yüzüne döndürdü. Üzerine kuvvet gönderildi. Ona da karşı durdu.

Eflâka gelince, orası, o devirde, İstanbulun âdeta kileri idi. Koyun, sığır, bal ve tuz en ziyade oradan gelirdi. İstanbulun zengini ve taciri hep Eflâktan mal alırlardı. Eflâk beyi Mihal Bükreşte otururdu. Bey ne zaman değişirse, Eflâktan mal satar, para toplar, saraya verir, ve makamına o zaman iskemle gelirdi. Fakat kendisine mal satanlar da, hep yeniçeriler, ekâbir kulları ve faizcilerdi. Bunlar, meselâ Eflâk beyine bir hançeri yirmi yüke yani iki milyon akçeye satarlar, voyvodanın elinden senet alırlardı. Mihalin bu suretle kendilerine borçlandığı adamlar dört binden fazla idi. O zamanlar Pecevî İbrahim efendi Tuna defterdarı, Ali Can efendi de Yergökü kadısı idi. «Her zaman ki Eflâkta ehli islâmdan bir dava lâzım gelse Yergökü kadıları gelip fasletmeğe emri şerif ile memurlar» dı.

Eflâk beyi Mihal borçlarını ödeyecek bir halde değildi. Fakat kabahat te kendisinde idi. Veremiyeceği bir para mukabilinde neden hançer alıyor, ve senet veriyordu? Yeniçeriler ulûfnelerini almak için kubbe vezirlerini bile taşa tutuyorlar, Venedikli Baffanın kocası Üçüncü Murada, ulûfelerini veremediği için, kubbe altına hücum ederek:

— Yerine padişah buluruz!

Diye bağırıyorlardı. Türk kültürü devşirmeleri o derece Türk ruhuna temsil etmişti ki, onlar Türklerin hakanlarını bile benimsemişlerdi.

— Yerine padişah buluruz!

Diyorlardı.

Artık bu adamlar Eflâk beyi Mihali dinlerler miydi? Her gün sarayını taşa tutuyorlar, bir çok yerlerini yıkıyorlar, ellerine giren mallarını kapıyorlar, adamlarını dövüyorlar ve yaralıyorlardı.

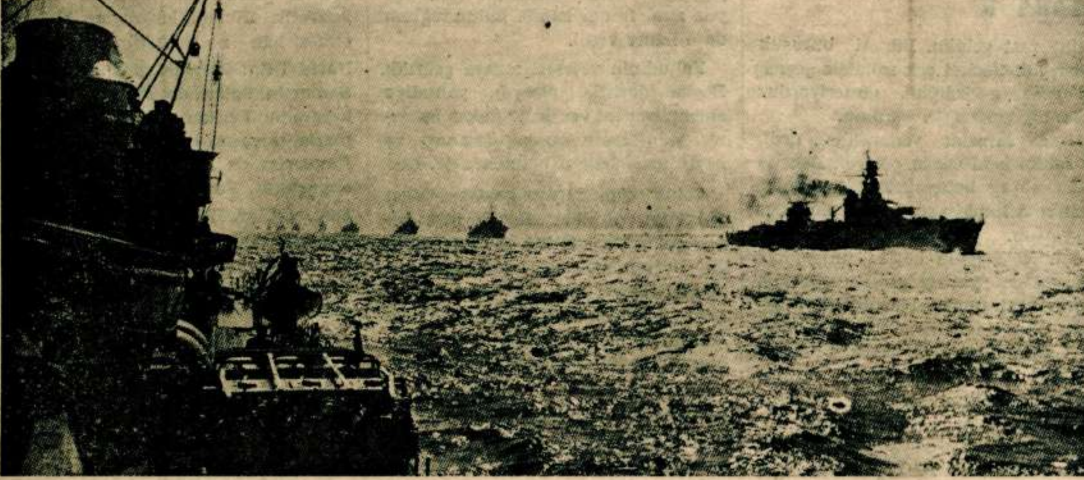
Bu hakaretler, artık Eflâk beyinin canına yetti. Yeniçerilerin ve sair alacaklıların ellerinden kurtulmanın imkânı yoktu. Bunları çağırdı. Sarayına topladı. Mihal korkuyordu. Yeniçerilerden kurtulmanın imkânı yoktu. Onlar İstanbulu bile haraca kesmişlerdi. Askerlik ve ticaret, Osmanlı imparatorluğunda onların ellerinde idi. Sarayın devşirme muhafızları, Osman oğullarının benliklerini unuttuklarından istifade ederek, Türk toprağını haraca bağlamağa uğraşıyorlardı.

(Arkası var)

Fransa donanmasını artırıyor

Avrupada deniz kuvveti itibarile İngiltereden sonra geliyor

Fransızlar, son seneler zarfında, yepyeni ve çok seri gemilerden mürekkeb bir filo vücude getirmişlerdir

Fransız donanması açık denizde

Fransada, grevlere ve siyasî mücadelelere rağmen yeni harb gemileri inşaatı hararetle devam ediyor. Fransa beş on sene içinde bilhassa yepyeni ve süratli kruvazör, muhrib, torpito denizaltı gemilerinden mürekkeb çok kuvvetli bir filo meydana getirmiştir.

Eski saffı harb gemileri, mücedded denilecek derecede tadil ve ıslah edilmiştir. Bu bakımdan Fransa, Avrupada bahrî kuvvet itibarile İngiltereden sonra ikinci mevkii işgal etmektedir.

Fransa donanmasını yenileştirirken sahillerinin müdafaasını da ihmal etmemiş Atlas Okyanosunda sahillerini her hangi taarruzu karşılayabilecek derecede kuvvetlendirmiştir. Fransanın Cezayir sahillerinde çok kuvvetli üssü bahrileri vardır. Tunus sahillerinde çok kuvvetli üssü bahriler vücuda getirmeğe karar vermiştir.

Fransa donanmasına bu büyük ehemmiyet ve terakki atfederken hava kuvvetlerinin en modern vasıtalar ve silâhlarla kuvvetlendirilmesini de en belli başlı bir gaye olarak ittihaz etmiştir.

DENİZ VE HAVA ÜSLERİ

Fransa, bu meselede İngiltere gibi hareket ediyor. Çok seri ve çok kuvvetli deniz harp tayyareleri için Akdenizde çok mükemmel üssü havailer tesis etmiştir. Tulon Fransanın Akdenizde en kuvvetli bahrî ve havaî üslerinden biridir. Bu mükemmel üssülharekenin daha ziyade kuvvetlendirilmesine ve mükemmelleştirilmesine çalışmaıktadır. Bundan sonra Bizert üssülharekesi gelir. Fransanın başka üssülharekeleri olsa bile yalnız bu iki müstahkem mevki, Fransız donanma ve hava kuvvetlerine kâfi gelir. Fakat yukarıda söylediğimiz gibi Fransa ,Akdenizde donanmasına ve hava kuvvetlerine daha büyük bir hareket hürriyeti ve taarruz kabiliyeti temin etmek için Fas sahillerinde ve Cebelüttarıka yakın bir mevkide Fransız deniz ve hava kuvvetlerine yeni bir üs hazırlamayı düşünüyor. Bu sayede Atlantik ve Akdenizdeki Fransız filolarının icabında biribirine süratle yardım etmeleri emniyet altına alınacaktır.

YENİ GEMİ İNŞAATI

Fransız tersaneleri, yeni harp gemileri inşasile harıl harıl uğraşıyorlar. Fransızların en çok ehemmiyet verdikleri muhafazalı ve seri hafif kruvazörlerle torpido muhripleridir.

Son sistem Fransız muhriplerinin bu hususta en önde giden İtalyanları bile gölgede bıraktıkları ve Fransız muhriplerinin, İtalyan muhriplerinden daha yollu olduğunu temin edilmektedir.

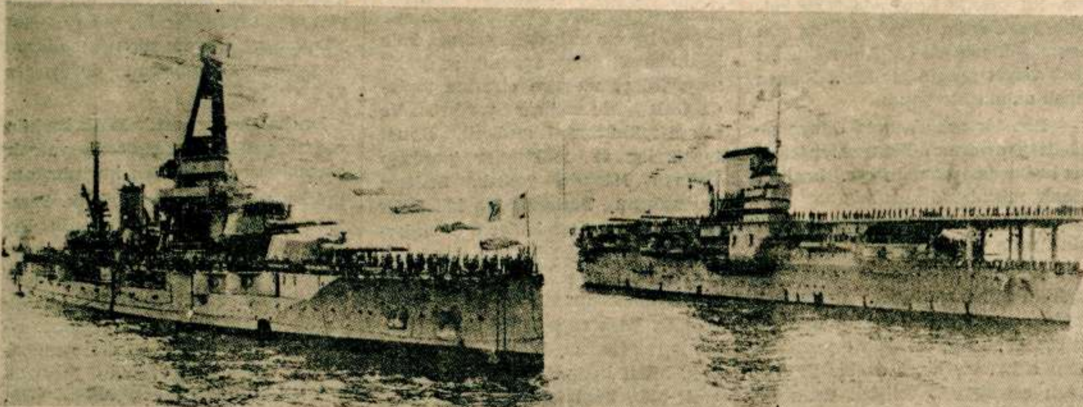
Fransız Bahriye nezaretinin inşa ettirmekte bulunduğu 7,700 tonluk muhafazalı kruvazörler serisi bir iki seneye kadar tamamlanacak ve bu kruvazörler Fransız donanmasının kuvvetini daha ziyade arttıracaktır. Kruvazörler gerek sürat gerekse top itibarile diğerlerinin fevkinde olacaklardır. Bu kategoriden olan La Galixnier ve Jan dö Vien kruvazörleri kalın zırhlı üç kulede altı tane 6 pusluk top, ve dört tane tayyare taşımaktadırlar ki, bu keyfiyetin onlara birinci sınıf kruvazörlerin fevkinde bir kuvvet verdiğini bahrî mahafil umumiyetle tasdik ediyorlar. 6000 tonluk 9 tane altı pusluk top 200 tane mayn taşıyan ve saatte 40 mil yapan Bertin kategorisine mensup mayin gemilerinin kıymeti de çok büyüktür. Ferrible, Audacieux, Fontasque, İndomptable, Malin, Milan Epervier gibi saatte 40-45 mil süratle seyreden muhripler bir az yukarıda işaret ettiğimiz veçhile İtalyayı bile geri bırakmaktadırlar.

YENİ ZI..HLILAR

Bu kruvazör ve muhrip kuvvetlerine zırhlıları da ilâve etmek gerektir. Bir kere yeni tamirden çıkmış olan 24,000 tonluk ve 23 mil yapan Loren sınıfına mensup üç zırhlıyı nazarı itibare almak lâzımdır. Yapılan tadilât sayesinde bunların harp kuvvetleri çok artmıştır. Sonra inşası hemen hemen tamamlanmış olan 26,500 tonluk Dünkerk ve Strasburg zırhlıları vardır. Bunlar kendi sınıf ve süratlerindeki zırhlılar meyanında en yüksek harp kuvvetini haiz olanlardır. Bunların dördüzlü top kulelerinin eski ücüzlü kulelere faik olduğu bittecrübe isbat edilmiştir. 330 luk büyük toplarının atış sürati ücüzlü kuledekilerden fazladır.

Bunlardan maada 22,200 tonluk Bearn tayyare gemisini unutmamak lâzımdır. Bu gemi 36 tane bombardıman tayyaresi taşıyabilmektedir.

Fakat Fransızlar bunlarla iktifa etmiyerek 35,000 tonluk yeni bir gemi inşasına karar vermişlerdir. Buna benzer ve bu hacımdaki Riseliö dridnotunun inşası birkaç ay zarfında tamamlanacaktır. Bu suretle Fransız harp kuvvetleri kudretlerini vâsi miktarda arttırmış bulunacaklardır.

Provence zırhlısı ve Bearn tayyare gemisi

Gümrük ve inhisarlar vekili Ali Rana Tarhanın Kayseriyi son ziyaretine ait bir resim

Kayseri (Hususî) — Kayseride bilhassa yeni fabrikalar kurulduktan sonra imar faaliyeti bütün hararetile devam etmektedir. Kayseri, Anadolunun sınaî merkezlerinden biri olmağa namzettir. Burasının modern bir şehir haline gelmesi için büyük bir enerji ile çalışılmaktadır.

Viyana mektupları

"Türk istihkâmları parkı„ Viyananın en güzel yeridir

Viyanada kuş muhabbeti pek fazladır temiz hava ve güneş Viyanalıların başlıca ihtiyacıdır

Viyana (Akşam) — Bugünkü Avusturya, eski büyük Avusturya - Macaristan imparatorluğundan arta kalmış; bir zamanlar Avrupanın en büyük devletlerinden biri iken, bugün 94,000 kilometre murabbaı genişliğinde 6,5 milyon nüfuslu küçük bir cumhuriyet olmuştur.

Avusturya biz Türkler için yabancı bir memleket değildir. Ortaasyadan kopup gelen Türk akınları Avusturya hudutlarını aşıp Viyana kapılarına kadar dayanmıştı; bu topraklarda Türk akıncılarının atlarının nal izleri vardır.

Viyanada o zamandan kalma Türk hatıraları pek çoktur. Bunlardan biri olan «Türkenschanz - Park» Viyanın en büyük parkıdır. Bugün bu büyük parkın bulunduğu yer, vaktile şehrin haricinde idi; şehri muhasra eden Türk ordusu istihkâmlarını buralarda yapmıştı. Onun için bu parka «Türkenschanz-park» yani «Türk istihkâmları parkı» ismi verilmiştir.

Burada park, yalnız şehre bedii güzellik veren; süs için yapılmış bir şehir bahçesi değildir. Ekserisi bahçeleri pek ufak veya hiç bahçesiz evlerde oturan Viyanalılar bütün boş zamanlarını bu parklarda geçirilir. Hakikî Viyanalılar çok lüks ve pahalı Viyana kahvelerine esasen uğramazlar, bu kahvelerde oturanlar ekseriya ecnebiler ve zengin yahudilerdir. Onun için yaşlı Viyanalılar parkta buluşup ahbaplık ederler, gençler parklarda sevişirler, çocuklar parklarda oynarlar, temiz hava ve güneş Viyanada yegâne parasız giderilen ihtiyaçtır; park âdeta bu civarın müşterek bahçesidir. «Türkenschanz-park» Viyanın en büyük ve en güzel parkıdır. Bu parkın asıl güzelliği tabiata benzeyişindedir. Buradaki geniş tarhlar, kâğıda çizilmiş hendesî şekillerin intizamından ziyade tabiata uymanın, tabiata benzemenin ender güzelliğine sahiptirler. Yer yer, çam, köknar, ıhlamur koruları arasında geniş zümrüd çayırlar, salkım söğütlerin gölgelendirdiği küçük gölleri tabiatın kendisidir.

Burada kuşlar ürkek mahlûklar değil; insanların hakikî dostları ve eğlence vasıtalarıdır. Hayvan muhabbeti dünyanın hiçbir tarafında Viyanadaki kadar büyük olamaz. Bir köpek, bir kedi, sahibinin çocuğu kadar kıymetli şeyleridir.

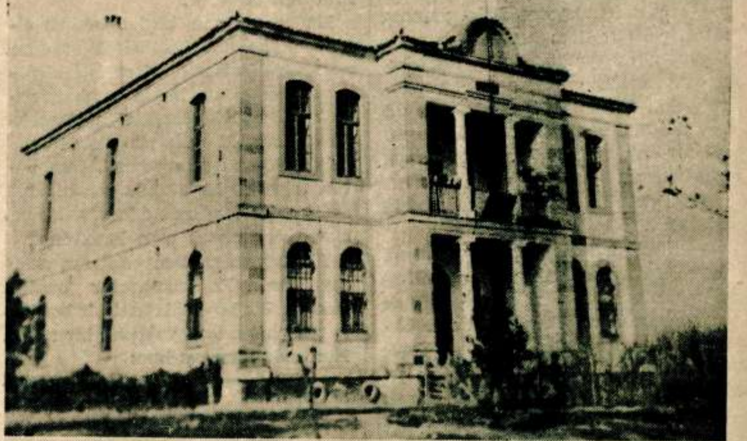
Viyanada Türk istihkâmları parkından bir görünüş

Bu sene kışın ansızın bastırması üzerine cenup memleketlerine uçamayan yüz binlerce kırlangıçın tayyare ile İtalyaya gönderildiğini gazeteler yazıyorlardı.

Kışın soğuk, karlı günlerinde parkta babayani fakat çok temiz giyinmiş, altmışlık ihtiyarların ellerinde yem kutularile küme küme dolaştıklarını görürsünüz. Bunlar işsiz, tekaüd olmuş ihtiyarlardır ve yegâne zevkleri kuşlar ve burada insanlara pek yakın olan sincapları beslemektir. Serçeler, karatavuklar bu ihtiyar dostlarının ellerinde omuzlarında dolaşırlar.

Kış günleri «Türkenschanz-park»ın diğer ziyaretçileri de çocuk arabalarıdır. Yağmur veya kar diner dinmez parkta yüzlerce çocuk arabası peyda olur. Çocuğu mümkün olduğu kadar açık havada bulundurmak, burada çocuk yetiştirmenin esas prensibidir. Temiz hava ve güneş Viyanalının en başta gelen ihtiyacı ve en büyük sevincidir.

M. Barlas

Bürhaniyede ilk okul ve kıyafet tablosu

Bürhaniye (Akşam) — Bürhaniyede kaza merkezinde iki okul vardır. Tal[illegible]udü 450 dir. Civar köylerde de 10 okul mevcuttur. Bütün kaza ilk [illegible]da talebe mevcudu 1200 dür. Kazamız, diğer kazalara nazaran yüksek mekteplere fazla talebe göndermektedir. Cumhuriyet bayramında ilk mektepler talebesi bir ziyafet tablosu yapmışlardır.

Kömür yüklü ilk tren Ankara istasyonuna girerken istasyonda toplanan halk

Yukarıda kömür yüklü tren istasyona giriyor, ortada nafıa ve iktisat vekilleri Zonguldak valisinin nutkunu dinliyorlar, aşağıda Zonguldak valisi nafıa vekiline kurdelâlarla süslenmiş bir kömür parçasını takdim ediyor

Tayyarelere ad konma merasimi: Yukarıda Aydın, ortada Adapazarı, aşağıda Koçarlı tayyareleri

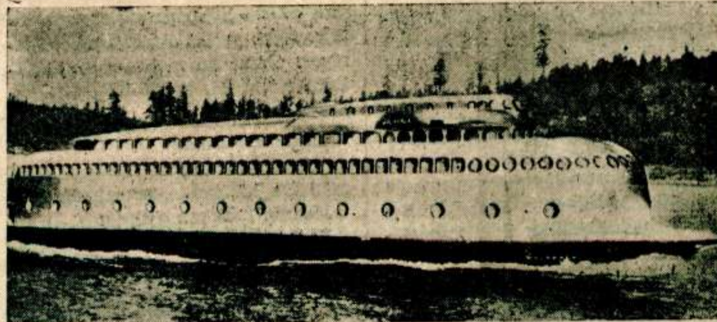
Donanmamızın ziyaret ettiği Maltada Valenta limanı ve İngiliz donanması

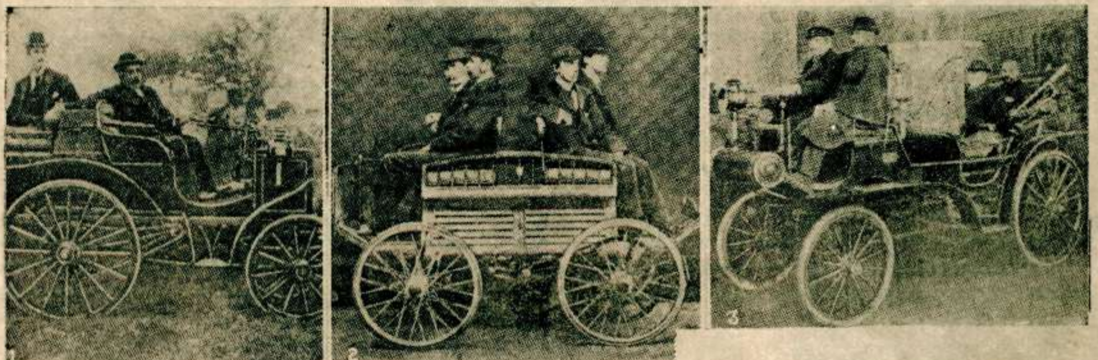
İlk kömür trenile Ankaraya gelen Zonguldak valisi nutkunu söylüyor

Maltada hükûmet konağı

Yeni yapılan vapurlar da son sistem otomobillere benziyor

Londrada otomobilin kırkıncı senesi merasimle kutlanmıştır. Bu münasebetle eski otomobiller sokaklarda gezmiştir

AKŞAM SPOR

F. Bahçe - Beşiktaş yarın karşılaşıyor

Senenin bu mühim karşılaşmasında galibiyeti kim kazanacak?

Fenerbahçe takımının üç kıymetli oyuncusu Niyazi, Fikret, Esat

Senenin en mühim karşılaşmalarında galibiyet ibresi hangi tarafta?

Siyah beyazlıların Galatasarayı mağlûp ettikten sonra Fenerbahçe - Beşiktaş karşılaşması senenin en mühim maçı halini aldı. Bu iki takımı yarın Beşiktaş stadında karşı karşıya göreceğiz.

Beşiktaşlılar Galatasaraylıları yendilerse de bu galebenin bir parça da kuvvet farkile değil, şansın da yardımile olduğunu kabul etmek lâzımdır. Bu maçta ilk yirmi dakikada Beşiktaşlıların üstün bir oyun oynadıklarını, diğer kısmında da oyunun Galatasarayın üstünlüğü altına girdiğini göz önünde tutarsak bu takımın anform olmadığı meydana çıkar.

İki haftalık bir çalışma acaba Beşiktaşı düzeltmiş midir? Her ne kadar düzelttiğini kabul etsek te tamamile düzgün bir hale koyamıyacağı pek tabiidir.

Geçen hafta Anadoluya karşı oynadıkları oyun siyah beyazlıların pek te iyi bir durumda olmadıklarını gösterdi.

Fenerbahçeliler ise aylardan beri muntazam bir şekilde çalışmaktadırlar. Ankaradaki muvaffakıyetsizlik takımın fena oluşundan değil, bazı fena şartlar altında yapılmasından doğmuştur. Nefes kabiliyetleri bugün Beşiktaştan çok fazladır.

Her iki takımın karşı karşıya vaziyetlerini tedkik edelim:

Fenarbahçe kalesinde Hüsameddin; Beşiktaş kalesinde de Mehmed Ali yer alacağına nazaran bu iki kaleciden Hüsameddin şimdiki halde tam formunda ve İstanbulun en iyi kalecisi olduğunu lig maçları başladığından bugüne kadar Ankara maçları da dahil bir gol yememesile meydana koymuştur. Halbuki Beşiktaş kalecisi yaptığı üç maçta Galatasaray hariç, diğer rakipler zayif takımlar olmasına rağmen hepsinden de gol yemiştir. Bunları da bir tarafa bırakalım.

Hüsameddinin futbol bilgisi Mehmed Aliden kat kat fazladır. Bunlar gösteriyor ki Fenerbahçe kalesi Beşiktaş kalesinden daha müemmendir.

Müdafaa hatları:

Fenerbahçenin müdafii Yaşar Berlin olimpiyatlarından sonra hiç bir maç yapmadı ve yarınki maçta da takımdaki yerini alamıyacağı söyleniyor. Yaşardan mahrumiyet Beşiktaşlılar için bir avantaj olarak kaydeilebilir.

Fenerbahçe kalecisi Hüsameddin

Yaşar oynamadığı takdirde Hüsnü, Nuri müdafaası Lebip - Fazıl müdafaa hattından daha iyidir.

Muavin hatlaına gelince:

Reşad - Aytar - Cevad hattı Feyzi - Hakkı - Faruk hattına nazaran mukayese kabul etmiyecek derecede üstün ve kuvvetlidir. Esasen, Fenerbahçenin en kuvvetli hattını da bu hat teşkil etmektedir.

Muhacim hatları:

Sarı lâcivertlilerin muhacim hattının ne şekilde olacağını bilmiyoruz. Sakatlığı dolayısile son maçta oynamıyan Niyazinin takımdaki yerini alacağı, Muzafferin de oynatılacağı söyleniyor. Niyazinin oynıyacağını öğrendikse de Muzafferin oynayıp oynamıyacağı hakkında kati bir şey öğrenemedik. Demek oluyor ki Fener muhacim hattının ne şekilde olacağı ancak maç günü sahada belli olacaktır.

Beşiktaş muhacim hattı ise Galatasaraya karşı çıktığı şekilde olacağı söyleniyorsa da bu hattın en muvaffak oyuncusu Nazımın hastalığı dolayısile oynıyamıyacağı bir rivayet olarak ağızdan ağıza dolaşmaktadır. Eğer Nazım oynıyamıyacak olursa Beşiktaş hücum hattı en mühim oyuncusundan mahrum olarak çıkacak demektir. Bu mahrumiyet hücum hattının kuvvetini yar yarıya indirecektir.

Sarı lâsivertlilerin iki açığı çok seridir. Naci de son günlerde iyi bir durumdadır ve takımın yaptığı gollerin ekserisini o yapmıştır. Bu kaydettiğimiz noktalarda Fenerbahçe hücum hattının Beşiktaşa nazaran üstün olduğunu meydana koyar. Her iki takımın kuvvetlerini umumi bir şekilde mukayese edersek galibiyet ibserinin daha ziyade Fenerbahçe tarafına doğru olduğunu kabul etmek lâzımdır.

Bizim tavsiyemiz her iki tarafa güzel ve sportmence bir oyun oynamalarıdır.

***

Beşiktaş takımının üç kıymetli oyuncusu Şeref, Nazım, Faruk

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.
Tefrika No. 783

Ahmed Ratib paşanın 15 sene süren Hicaz valiliği, güzel eşya ve elmas merakı

Bu yüzden bu iki hanedan arasında rekabet eksik olmamıştır. (1)

Hicaz Osmanlı idaresine geçtikten sonra Mekke emareti şerifler idaresinde bırakılmıştı. Çok defa (Şeyhülharemlik vazifesi de uhdelerine tevcih edilen (Cidde) beylerbeyileri Hicazda valilik vazifeselerini ifa ederlerdi. (Habeş) eyaletinin ihdasından sonra (Cidde ve Habeş) ekseriya bir zat uhdesine tevcih edilir, bazan (Medine) muhafızlığı da bunlara verilirdi.

Hicaz valiliği unvanı H 1281 de ihdas olunmuştu. Abdülhamid zamanında bu valilikte en ziyade Topal Osman paşa ile Topal Mahmud paşa oğlu Ahmed Ratıb paşa nam bırakmışlardır. Osman paşanın valiliği dört sene (1882 - 1886 H 1299 - 1304) sürdü; Ratıb paşa ise Hicazda on beş sene kalmağa muvaffak oldu.

Şerif Mehmed Sadığın (Maderi dünya) risalesinde yazdığına göre. Saffet paşanın birinci valiliği (H 1297 - 1298) esnasında Taifde kalebend Mithat paşa ile arkadaşlarının itlâfı için şeyh Zafir efendinin damadı Abdürrahmanül Cerulî vasıtasile emire emir verilmiş, fakat emir Şerif Abdülmuttalib buna (Hâlika masiyette mahlûka itaat olamaz.) mealindeki hadis ile cevap vermiştir.

Bu iradenin Şerif Avnürrefik paşa emaretinde maruf şeyh Saydalı Abdürrahman Essin vasıtasile vali Osman paşaya şifahen tebliğ ettirildiği rivayetinden evvelce bahsetmiştik.

Şerif Abdülmuttalibin H 1299 da azlinden sonra hükûmet Hicazda emarete ait imtiyazları tedricen kaldırmak fikrine düşmüştü. Mekkede emaret dairesinin kapısı üstünde (Hükûmetül emare) diye büyük bir levha dururdu.

Sarayca mevkiini pek kuvvetli bulan vali Osman paşa (Hicazda bir Osmanlı, bir de arap hükûmeti bulunduğunu resmen gösteriyor.) diye bu levhayı indirtmişti.

Şerif Avnürrefik paşa bu darbeden pek müteessir olmuş, Hicazda nüfuzunun kırılmasına meydan vermemek için uğraşmak emelile Medineye gitmişti.

Medinede muhafız olan hünkâr yaverlerinden Çerkes Osman Ferid paşa Abdülhamidin en sadık bendelerinden sayılırdı.

Seryaver Mehmed paşanın ağabeyi olan ve uhdesine Medine şeyhülharemliği dahi tevcih olunan bu Osman paşa Abdülâzize yaverlik ve Avrupa seyahatinde refakat etmiş, sonra Hüseyin Avni paşa tarafından bu yaverlikten çıkarılmıştı. Abdülhamid tahta geçince kendisini gene yaverliğe almış, bir müddet Taşkışla kumandanlığında kullandıktan sonra bu iki vazife ile Medineye göndermişti.

Avnürrefik paşanın Medineye azimeti Çerkes Osman paşanın uzun süren bu memuriyeti zamanına tesadüf eder. Avnürrefik paşa buradan feraşet vekili Ahmed Esad efendi vasıtasile Abdülhamid nezdinde tesir yapmakla uğraştı. Nihayet vali Osman paşayı Mekkeden kaldırtmağa muvaffak oldu. Ahmed Ratıb paşa Hicaz valisi olunca Avnürrefik paşa ile iyi geçinerek onu idare etmek yolunu ihtiyar eylemişti.

Ratıb paşa Mekke emirinin hususî hal ve hareketlerini daima tarassud altında bulundururdu; gerek Avnürrefk, gerek sonra emarete geçen Ali paşaların ihtiraslarını okşar, onların zevk ve refah içinde, padişahın ve devletin başına gaile çıkarmıyacak bir durumda kalmaları için sefahat yoluna dökülmelerini teşvik etmeği bile idari siyasete uygun görürdü.

Diğer taraftan emirlerin şahsiyetleri mukaddes olduğunu ve «evamiri haşimanelerini ilhamı rabbani telâkkisile» kendilerine tam bir itaat dairesinde bulunulmasını halka ifham eylemekten geri kalmazdı. Her gün (haremi şerife) gider, tavaf eder, beş vakit namazını kılardı.

Emirin memleket dahilinde seyranı, arafata» Taife hereketi esnasında rükâbında binlerce silâhlı piyade, katırlı, hecinli asker ve hademe bulunurdu; bu debdebeli ve dehşetli mevkib karşısında ehali titrer, taabbüd derecesinde ihtiramlar gösterirdi.

Ratıb paşa Osman paşanın muhalifi bir meslek takibile, emirin böyle şeref ve itibarına, imtiyazlarına riayet siyasetile zamanında - Hicaz hattının Mekkeye temdidi meselesinden kopan gürültü müstesna olmak üzere - devlet aleyhine kıyamlara ve büyük gailelere meydan vermemiştir.

Şerif Avnürrefik H 1295 tarihinde vezir olmuş, iki sene sonra murassa Mecidi, iki sene daha sonra murassa Osmani nişanlarını almış, 1303 de murassa imtiyaz nişanile taltif edilmişti. Murassa iftihar nişanını hamil olan «yaveri ekrem» Ahmed Ratıb paşanın müşir rütbesine terfii ancak H 1310 da vaki olmuştu. Avnürrefik paşaya nisbetle murassa Mecidî ve murassa Osmanî nişanlarına nailiyeti de muahhar idi.

Bu sebeple kıdemi itibarile de Avnürrefike hürmet arzını kendisine vecibe bildiğini gösterirdi. Böyle hareketlerile emiri elde tutardı.

Hacılardan alınan ikişer mecidiyeden üçte birini emaret vilâyete bırakmağa razı olmuştu. Ancak Ratıb paşa bu varidatın ikinci sülüsünden bir kısmını da vilâyete çekmeğe muvaffak olurdu.

Emaret makamından her sene şeyhlere, araplara verilecek atiyelere, hilâtlere, arapların hacılardan mehbettikleri eşyanın bedeline karşılık olmak üzere emir tarafından Cidde ile Mekke arasında işliyen develerden evvelce iki, üç kuruş ve Mekke ile Medine arasında işliyenlerden bir mecidiye alınırdı.

Ahmed Ratıb paşa zamanında bu para Cidde yolu için yarım, Medine yolu için dört İngiliz lirasına çıkarıldı.

(Arkası var)

(1) Zeydilerden Şerif Mehmed Sadıkın meşrutiyetten sonra neşrettiği (Maderi dünya) risalesi: Avn hanedanından ilk defa H. 1242 de emarete geçen (Mehmed) Vehhabi meselesinde şöhret kazanan Şerif Galibin bir kızının dairesinden yetişerek aldığı atiye ve ihsanlarla odunculuk ve kömürcülük edermiş.

[Abdülhamid devrinde rütbelerin, nişanların uğradıkları iptizal hakkındaki neşriyatım üzerine Giritli İlhami Doğruerden aldığım bir mektupta deniliyor ki:

Kırım muharebesinin ilân edildiği esnada İstanbulda Asmaaltında Girid tüccarından meşhur Çobanoğlu Voskaki İbrahim Hilmi efendi pirinç piyasasını elinde tutuyordu.

Seraskerlikçe külliyetli miktarda pirinç alınacağı ilân edilmişti. Bu kadar pirinci verebilecek İbrahim Hilmi efendiden başka kimse meydana çıkmadı. O da insaflı davranarak az bir kazanç ile pirinçleri hükûmete teslim etti.

Bu hizmetine mükâfat olarak beşinci rütbeden bir Mecidî nişanı ile taltif olundu. O zaman muhtelif rütbelerinden Mecidî nişanı ancak üç yüz kişide vardı.

Otuz beş sene evvel doksan yaşını geçmiş olduğu halde vefat eden İbrahim Hilmi efendi bu taltif tarihinden sonra tedricen ulâ rütbesine kadar terfi edilmişti. Ancak bu beşinci rütbe Mecidî nişanını saklamakta büyük bir iftihar duymakta idi.

Giride gelen Mahmud Celâleddin paşa gibi valiler kendisi için rütbesile mütenasib olacak nişanlar inha etmek istedikçe o:

— Ben beşinci rütbeden Mecidî nişanımı devletin topu, topu üç yüz nişan tevcih etmiş bulunduğu bir zamanda hizmetime mukabil almışım!

Diyerek daha yüksek rütbelerde nişanlar almaktan istiğna gösterir, ricalar ederek inhaların önüne geçer idi.]

Her akşam bir hikâye

Bir gece macerası

Ahmed Namık karısı Nazendeye yanındaki yakışıklı genci takdim etti:

— Şakir Tevfik... En sevdiğim arkadaşlarımdan... O da benim gibi dehşetli bol meraklısıdır.. Nazende kıpkırmızı tırnaklı bembeyaz yumuşak elini Şakir Tevfiğin avuçları içinde biraz fazla bıraktı. Şakir Tevfik eski Yunanlıların erkek güzelliğini tasvir eden heykellerine o derece benziyordu ki.. sonra Nazende artık hayatının son baharına yaklaşmış bir kadın olduğu halde hâlâ gönlü çok gençti. Arkadaşlarına kocasının kendisini son derece ihmal ettiğini söyler dururdu. Halbuki Şakir Tevfiğin hulyalı bakışlarında derhal bu erkeğin kendi hayatında mühim bir rol oynıyacağını hissetmişti.

O gece hepsi birlikte yeni numaraları görmek için bara gittiler. Numaralardan sonra dans başladı. Barın sadece hafif sarı projektör ışığile aydınlanan yarı loşluğunda Şakir Tevfikle Nazende dans ediyorlardı. Şakir Tevfik viskiyi biraz fazla kaçırmıştı. Nazendenin de üst üste içtiği bollardan başı dönüyordu.

Bir aralık Şakir Tevfik Nazendenin kulağına ağzını yaklaştırarak:

— Dünyada ne kadar mesud insanlar var... dedi.

Nazende çapkın bir sarhoş gülüşile sordu:

— Meselâ kim?

— Kocanız...

Nazendenin yüreği birdenbire hop etti. O bir çok erkeklerin ilânıaşklarını dinlemişti. İçinden: «Başlıyor, dedi, erkekler zaten hep böyle başlarlar..»

— Kocam mı? dedi, onun büyük saadetini pek anlayamadım...

— Dünyanın en mesud adamı... dedi.. dünyanın en kıymetli hazinesinin sahibi...

Nazende sustu. Lâkin başını biraz daha Şakir Tevfiğin omuzuna yaklaştırdı. Nazende artık ihtiyarlamağa başladığını zannediyordu. Halbuki işte hayatın son baharının başladığını sandığı bu günlerde önünde geniş bir aşk ufku açılıyordu.

Şakir Tevfik:

— Kocanızın yerinde olmağı ne kadar arzu ederdim.. dedi.

Bundan sonra bir kerre daha dans ettiler. Artık aralarında iyiden iyiye bir ahbaplık, bir samimiyet doğmuştu.

Onlar dans ederken Ahmed Namık masasında uyukluyordu. Bir aralık Nazende gülerek onu gösterdi:

— Bakınız, dedi, dünyanın en mesud adamı, dünyanın en büyük hazinesine sahib olan adam uyukluyor.. saadet insanı böyle uyutur mu allah aşkına?

Şakir Tevfik güldü:

— Saadetinin büyüklüğünün farkında değil de ondan... Bilmiyor.. elindeki hazinenin büyüklüğünü bilmiyor...

Artık saat epice ilerlemişti. Bardan çıktılar. Şakir Tevfik ayrılmak için müsaade istedi. Ahmed Namık:

— Şakir, dedi, bu vakitten sonra ayrılmak olmaz. Gel bizde yat.. Nazende de sıcak sıcak bakışlarile ısrar etti:

— Öyleya.. hem yeni evimizi görürsünüz... İstinyenin en tepesinde.. bu gece bizde kalınız canım...

Zaten Şakir Tevfik de onlardan pek ayrılmak istemiyordu.

Yarım ağızla bir:

— Rahatsız etmiyeyim.. dedi. Nazende:

— Bilâkis.. diye mırıldandı. Bir otomobil çağırıp atladılar. Otomobilde Nazende heyecan içindeydi.

Evde Nazende onlara çay hazırlattı. Ahmed Namık mütemadiyen esniyordu. Nazende:

— Arkadaşın yabancı değil, git yat.. dedi. sonra gülerek ilâve etti:

— Kocam 10 senedenberi İngiliz usulünü takib eder.. yani ayrı ayrı odalarda yatarız.

Bunu söylerken Nazende o tatlı sarhoşluğile gülüyordu. Bu bahis etrafında biraz izahat verdi:

— Ben de kolleksiyonların olduğu odada yatarım.

Hep birden gülüştüler.. nihayet yatma zamanı gelince herkes odasına çekildi.

Nazende ile Ahmed Namık Şakir Tevfiğin odasını gösterdiler. Koridordan geçerlerken Şakir Tevfik Nazende ile şaka etti:

— Sizin yattığınız kolleksiyonların bulunduğu oda bu galiba..

— Evet bu..

Nazendenin kalbine bir heyecan kıvılcımı düşmüştü. Sanki Şakir Tevfik niçin onun odasını sormuştu?.

Şakir Tevfik:

— Allah rahatlık versin.. diyerek odasının kapısını kapadı. Köşkte el ayak kesildi. Yalnız Nazende heyecandan uyuyamıyordu. Yatalı bir buçuk saat olmuştu. Hâlâ gözlerini kırpmamıştı. Nerdeyse karşıki sırtlardan şafak sökecekti.

Birdenbire korku ve heyecanla doğruldu. Oda kapısının kolu çevrilmişti. Kapı açıldı. Hemen Nazende tavandaki elektriğin düğmesini çevirdi.. açılan kapının arasından Şakir Tevfik süzülmüştü. Sarhoşluğu hâlâ geçmediği için hafifçe sallanıyordu.

Nazende:

— Şakir, dedi, bunlar büyük çılgınlık...

Şakir:

— Rica ederim.. beni affediniz.. dedi, sizi böyle bu vakit rahatsız etmek..

— Ah şakir... Ya birisi uyanırsa..

— Evet.. felâkettir...

— Senin gözün beni görmüyor.

— Evet.. bakşanıza nelere cüret ediyorum...

— Delisin Şakir..

— Evet biliyorum deliyim... Fakat bir kerrecik olsun görmeden gözüme uyku girmedi..

Nazende başına bir çekiç yemiş gömleğinin göğsünü kapatmağa çalışırken:

— Çapkın.. dedi.. bu seninki aşk değil cinnet..

— Doğrusu... Aşk değil cinnet benimki... Artık bendeki olan pul merakına aşk denemez.. cinnet denir.. kuzum şu kolleksiyonları çıkarın da Ahmed Namığın meşhur pullarını göreyim...

Nazende başına bir çekiç basmış gibi sersemledi:

— Ne kolleksiyonları..

— Namığın pul kolleksiyonları..

Şakir Namık böyle söyliyerek etajerin üstündeki büyük kolleksiyonu kaparak açtı? Gözleri fal taşı gibi fırlamış:

— İşte.. işte.. işte bende basılan ilk pul.. işte ilk pul..

Diyorum ya size... Ahmed Namığın elinde dünyanın en büyük hazinesi var.. fakat o bunun farkında değil.. söylüyorum ya size..

Şakir Namık böyle söyliyerek kıymetli pulun bulunduğu kolleksiyon sahifesini kopardı. Sonra sarhoşluktan sallana sallana:

— Ne olur? dedi, bayan Nazende... Şimdi bu pulu Ahmed Namıktan istesem dünyada bana vermez.. bu pulu bana versenize..

Dünyanın en mesud adamı o zaman ben olacağım..

Nazende bir sinir buhranı içinde:

— Rica ederim.. dedi, alınız istediğiniz pulu..

Şakir Tevfik:

— Mersi.. mersi..

Diyerek pul elinde sallana sallana kapıdan çıktı, gitti.

(Bir yıldız)

HASAN RUJ ve ALLIKLARI

Kadınların ve güzellerin ve gençlerin hayati istekleridir. Sabit, açık ve orta ve koyu renkleri vardır. Ruj 60, allık 35 kuruştur.

Hasan deposu: İstanbul, Ankara, Beyoğlu.

Radyo

21 teşrinisani 936 cumartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Dyalog: Bedia ve Vasfi Riza tarafından, 20 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Orkestra, 1- Fucik: (Marinarella) uvertür, 2- Lanner: (Hofball-Tanze) vals, 3- Vidal: (La Burgonde), 4- Delibes: (Slav halk melodisi ve viyasyon) Nopelya balesinden, 5- Rubinstein: (Damon) operasından parçalar, 22 Plâkla sololar, 22,30 Havadis, 23 Son.

22 Teşrinisani 936 Pazar

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,5 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

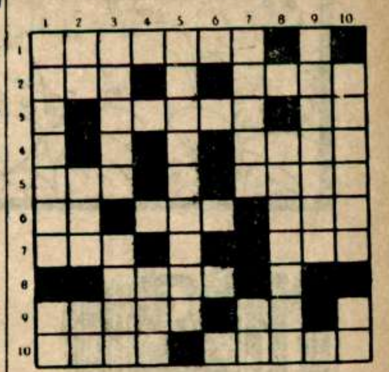
Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Konferans: Suat Devriş tarafından. 20 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 20,30 Hadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve Halk şarkıları. 21 Orkestra. 1 - Mozart: (Titus) uvertür. 2 - Heydn: (Askerî senfoniden Mönüe) 3 - Fietre Iccatelli: (Viyolonsel ve piyano) Dav. Zirkin tarafından. 4 - Lehar: (Şen dul) operetinden parçalar. 22 Plâkla sololar. 22.30 Ajans ve borsa haberleri. 23 SON.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taksim: Limonciyan, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Dellâ Suda, Tepebaşında Kinyoli, Galata: Galatada Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Agop Minasyan, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Saraçhanede İbrahim Halil, Karagümrük: Ali Kemal Gündoğdu, Bakırköy: İstipan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: Söğütlü çeşmede Hulûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: Merkez, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıd: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Cağaloğlunda Abdülkadir, Şehremini: Topkapıda Nazım.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

1 — Çiçekten çiçeğe konan (7)
2 — Telefon nidası (3) Iztırap (4)
3 — Yokuş (5) Beraber (2)
4 — Yakın değil (4)
5 — Arka (3) Avaz (4)
6 — Sual (2) Bizi doğuran (3) Sıcak (3)
7 — Yemin (3) Vermek (3)
8 — Yüzyıl (4)
9 — Yanmış (5) İçmenin aksi «emri hazır» (2)
10 — Kalbur (4) Misafir (5)

Yukardan aşağı:

1 — Karınızın anası (7) İçmenin aksi (2)
2 — Azanızdan biri (2) Şimal geyiği (3) Kırmızı
3 — Sopa (5) Katre (4)
4 — Seyrek değil (3)
5 — Fenalık geçirme (9)
7 — Çok zengin adam (5) Nida «olmaz» (2)
8 — Görünüşte (7)
9 — Çalışkan (7)
10 — Bir kumar oyunu (6) Beyaz (2)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa 1 - Çiğ - Beyza 2 - Anı At 3 - Acıbadem 4 - Velut - Kafa 5 - Acıklı - Tac - Ni - Su - Belâ 7 - Akraba - Ma 8 - Ab - Ki 9 - Okul - Ayar 10 - Alık - İyi.

Yukardan aşağı 1 - Avanak 2 - İncecik - Ol 3 - Ilı - Rakı 4 - Abuksabuk 5 - Matlub 7 - Elek - Tay 8 - Matem - Yi 9 - Za - Falaka 10 - Atmaca - İrj.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 22

Sultan Ebu Abdullah, Garnata şehri muhasara altında değilmiş gibi, hâlâ halkın ıztırap ve sefaleti karşısında sonu gelmeyen eğlencelerine devam edip dururken, bu vaziyetten müteessir olan sultanın anası Sitti Ayşe o gece kimseye sezdirmeden saraydan çıkarak, gizli gizli ihtilâl hazırlığı gören Yusuf Hayyatın evine gitmişti.

Yusuf Hayyat Garnatanın olduk-ça hatırı sayılır zenginlerindendi..

Yusuf, sultan Ebu Abdullahın İspanyollarla el altından anlaşmak istediğini duyunca, şehrin kapılarını âni olarak düşmana açmasına meydan vermemek için gizli tertibat almağa mecbur olmuştu. Bu tertibat ve teşkilât başında yalnız Yusuf Hayyat bulunmıyordu. Garnata müslümanlarını ileri gelenlerinden beş yüzden fazla kimse vardı. Sultanın anası Sitti Ayşe de bu vatanseverlere iltihak etmişti.

Sitti Ayşe oğlunun memlekete ve tabaasına karşı gösterdiği alâkasızlığı görünce, Yusuf Hayyatı himaye ve oğlu aleyhine teşvike mecbur olmuştu.

Sitti Ayşe çok akıllı ve bilhassa uzağı görür bir kadındı. Dostlarına:

— Düşman bu toprağa ayak basarsa, hepiniz mahvoldunuz demektir. Birleşiniz.. toplanınız.. aranızda teşkilât yaparak, düşmanı Garnataya sokmağa çalışınız! derdi.

Yusuf Hayyat da okumuş bir adamdı. Memleketin bütün uyanık ve ateşli gençlerini ve uzağı görebilmek kabiliyetini gösteren kimseleri birer birer etrafına toplıyarak:

— Hazır olun! Düşman kapımızdan içeriye girmek istediği gün, göğsümüzü siper ederek şehrin kapılarını tutacağız.

Diyor ve bütün müslümanları sultan aleyhine kışkırtıyordu.

Türk donanmasının İstanbuldan İspanyol sularına geldiği Garnatada duyulmuştu. Fakat, donanmanın Garnataya en ufak bir yardımı bile dokunmıyacağı için, Garnatalılar Türklerden ümidlerini kesmişlerdi.

Şehrin üç çevresi düşman ordularile sarılmıştı. Arkada kalan Şelir dağında da İspanyol fedailerinin dolaştığı görülüyordu.

Garnatayı muhasaradan ancak müslümanların birleşmesi kurtarabilirdi.

İşte Sitti Ayşe Garnatada bunu temine çalışıyordu. Zaten İspanya kralı Ferdinandı yıldıran ve düşündüren de bu kadının azm ve sebatı değil miydi?

Ferdinand kaç kerre seraskerine şu sözleri söylemişti:

«— Harbi çabuk bitirmek için, kaleyi içinden fethetmek ve sultanın anasını ortadan kaldırmak lâzımdır!»

Valde sultanı ortadan kaldırmak.. Fakat, bu o kadar kolay bir iş değildi. Sitti Ayşe akıllı olduğu kadar da zeki, anlayışlı ve korunmasını bilen, tehlikeyi vaktinde gören bir kadındı. El altından kendisinin canına kıyılmak için gizli tedbirler alındığını sezmiş, hattâ bunu oğlunun ağzından bile işitmişti.

O gece, Sitti Ayşe, kendisine sadık kalan pehlivan yapılı uşağile Yusufun evine gittiği zaman gökyüzü bulutluydu. Muhasara münasebetile baştan başa ışıksız kalan şehir sokaklarında güçlükle dolaşılabiliyordu. Ortalığı korkunç bir karanlık sarmıştı.

Yusuf Hayyatın evinde toplanan vatanseverler o gece sultan Ebu Abdullah hakkında çok mühim kararlar vermeğe hazırlanmışlardı.

Sitti Ayşe:

— Memleketin kurtulması için, oğlumun aleyhine verilecek bütün kararlara iştirak ediyorum.

Demişti. Valde sultanın bu sözünden de anlaşılıyordu ki, yalnız memleketini düşünen bu büyük müslüman kadını oğlunun ölümüne bile razı olacaktı.

Yusuf Hayyat o geceki toplantıya riyaset ediyordu.. evinin zemin katından aşağıya merdivenle inilen evin geniş ve derin erzak anbarında onbeş kişi baş başa vermişti.

İhtilâlcilerin aralarında Sitti Ayşe ile Yusufun karısından başka kadın yoktu. Eğer Ebu Abdullahı tahtından düşürmeğe muvaffak olurlarsa, yerine «naibei saltanat» olarak valde sultan geçirilecekti.

Toplantıda ilk önce buna karar verilmişti. Bundan sonra, kaledeki muhafızları elde etmek meselesi geliyordu. Bu mesele de birincisi kadar mühimdi. Çünkü Ebu Abdullahın adamları her gün kaleye giderek muhafızların zihnini çelmeğe çalışıyorlardı. Askerin şehri düşmana teslim fikrini taşımadığı muhakkaktı. Fakat, böyle giderse nihayet asker de usanmış bir halde, günün birinde ellerindeki silâhları yere çarparak geri çekilecek ve şehir kapıları düşmana açılıverecekti.

Yusuf Hayyat ve Sitti Ayşe en ziyade bu ihtimali düşünerek, kale müdafilerinin biran evvel elde edilmesini ileri sürdüler:

— Asker bizimle beraber olunca, saraydan gelen tehlike yarı yarıya küçülmüş demektir.

Dediler. Gerçi kale müdafilerini elde etmekle şehrin müdafaası bir müddet daha uzayabilirdi. Fakat, ikinci bir tehlike daha vardı ki, o da halk ve asker üzerinde daima tehdidkâr bir vaziyet alan saray muhafızlarıydı. Yani sultan Ebu Abdullahın hassa alayı..

Zaten bütün Garnatalıları yıldıran da bu alay değil miydi?

Sultanın güvendiği bir kuvvet varsa, o da kendi maiyet askerleriydi.

Hassa alayında iki bin kişiden fazla zırhlı, kargılı asker vardı. Bunların yarısından çoğu atlıydı. Atlı maiyet askerleri sokağa çıktığı zaman herkes korkudan titrer, köşe bucak kaçışmağa başlardı.

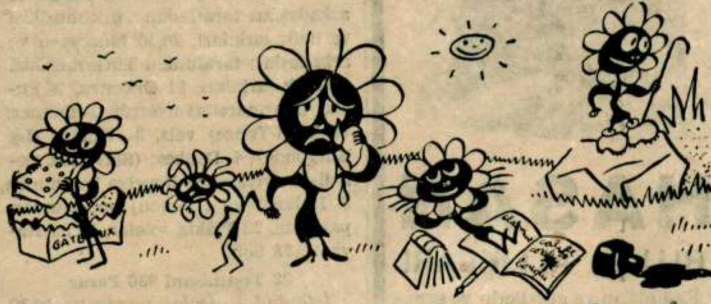
Hassa alayı son günlerde şehir içinde soygunculuğa da başlamıştı. Sarayın erzak anbarı çoktan boşalmıştı. Fakat, hassa askerleri zenginlerin anbarlarını basmakta çok mahir kimselerdi.

Sitti Ayşe:

(Arkası var)

ÇOCUK DÜNYASI

Papatya neden sarardı ?

Bayan Papatya, yaprak fistanile yeşilliklerde büyüyen papatya, her şeyi kendine derd ederdi; hele çocuklarına öyle kızar, öyle öfkelenirdi ki... Ama bayan Papatyanın çocukları da ele avuca sığmaz afacanlardandı.

Bir tanesi mektepte tenbellikten başka bir şey yapmıyordu. Bir tanesi de hem yalancı hem açgözlüydü. Bir üçüncüsü inatçıydı. Dördüncüsü serseriydi.

Beşincisi, ince, zayıf, kambur, biçare bir papatyacıktı. Annesi onu çok seviyordu, onun gürbüz olmasına uğraşıyordu. Ama havalar kurak giderse ne yapabilirdi?

Bir gün serseri:

— Susadım, dedi, bakalım etrafta bir damla su bulabilir miyim?

Yolda öyle şeyler gördü ki su aradığını unuttu:

— İşte bir hendek, hele öbür tarafa atlıyayım... Oh, bu gölgelik ne güzel!.. Kocaman orman...

Ona orman gibi görünen bir bamya tarlasıydı. Papatya güç belâ yolunu buldu. Evine gidince annesinin boynuna sarıldı:

— Ne kadar sararmışsın?

— Tabii, seni merak ettim.

Ertesi günü okul öğretmeni kapıyı çaldı:

— Şu deftere bakınız, her tarafında sıfır... Ama sizin neniz var?.. Çok sararmışsınız.

— Üzülüyorum da...

Sonra kızını payladı:

— Kardeşinle oynıyacağına şu köşede kımıldamadan dur, cezalısın...

Buna kardeşi kızdı. Oynıyacak kimsesi kalmamıştı. Başladı tepinip ağlamağa:

— Ağlıyacağım işte... Bağıracağım işte...

Bunun üzerine zayıf papatya hasta düştü. Harareti vardı. Anasına öyle iyi baktı, öyle iyi baktı ki iyileşti.

Bu sırada da yağmur başladı. Evvelâ yavaş yağdı, sonra hızlandı. Bayan Papatya korktu:

— Şimdi de boğulacak mıyız?..

Öyle korktu, öyle korktu ki sarılığa yakalandı. Komşuları ona acıdılar:

— Vah vah.. çocuklarının derdinden sarılık oldu zavallı!..

Bu hastalığın devası yoktu. Bayan Papatya sarardı, sarı kalacaktı.

Arkadaşları:

— Sen artık Papatya olamazsın, dediler, çok sarısın, sarı papatyasın. Bundan sonra senin adını nersis koyduk!..

İşte papatya böyle sarardı ve o günden sonra bahçelerimizde nersisler açmağa başladı.

Miki fare

Sinemanın canlı resimlerinde gülerek, eğlenerek seyrettiğiniz Miki Fareyi mecmualar da resimlerini yaparak herkese sevdirdi.

Bugün artık Miki Fare tarihe mal oluyor. Resimde gördüğünüz Miki, balmumundan yapılmıştır.

Piyano çalıyor. Miki Farenin bu balmumu heykelini, Londranın meşhur Tasso müzesine koydular. O müzede dünyanın meşhur simalarının balmumundan heykelleri vardır.

Eski binalar

Macaristanın bir çok şehirlerinde eski zaman mimarisile yapılmış oaln binalar hâlâ yepyeni durur. Resmimizde Macaristanın şimalindeki kuleli evlerden birini görüyorsunuz.

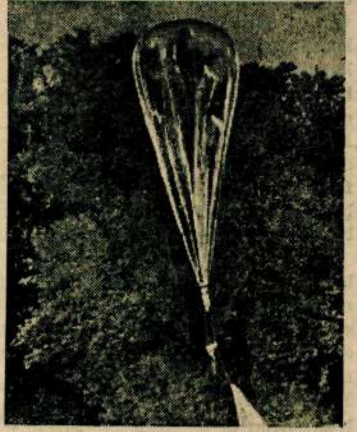
Madagaskarda

Çardak üstüne kurulmuş olan bu kulübeyi arı kovanı falan sanmayın, bu Madagaskarda bazı kimselerin oturdukları evdir.

Büyük adanın yalçın kayalıklarında oturmak mecburiyetinde olan köylüler vahşi hayvanlardan korunmak için, evlerini böyle çardaklara kurarlar.

Stratosfer

İspanyol Emilio Herrera, Sovyet Prokoviev, Kont Teklerzieli, Amerikalı Setle ile Fordney, bunların hepsi Stratosfere balon yollamağı tecrübe ettiler.

Son zamanlarda Vaşingtondaki Franklen enstitüsü profesörlerinden H. Johnson, böyle bir balon yaptı.

Bu resmini gördüğünüz balondur. Sellofandan yapılmıştır. Balonda telsiz cihazı ile çıktığı yüksekliği kaydedecek alet vardır.

Balon 20.000 metreye kadar yükselmiştir. İnce, Stratosfere ait önemli malûmat elde edilmiştir.

Napolyon aktör

Napolyon Elb adasından döndükten sonra herkesten evvel meşhur aktör Talma ile görüştü. Onu görür görmez dedi ki:

— Şatobrian bana imparator rolü oynamak için ders verdiğinizi söylüyor. Bunu iltifat sayarım: İtiraf ediniz ki rolümü iyi yaptım!..

Tabiat

Tabiat çok kere heykeltraştır. İşte resmimizde gördüğünüz kaya, insan eli dokunmadan bir köpek kafası şeklini almıştır.

Vahşi hayvanlar ne yer ?

Buraya bir at cambazı gelmişti. Bir ara oyunlarını kesti. Bunun üzerine cambazhanenin sahibi:

— Hayvanlar aç kalıyor, şehre hücum edecek dedi.

At cambazlarında veya hayvanat bahçelerindeki vahşi hayvanlar neler yer bilir misiniz?

Bir fok balığı günde otuz kilo küçük balık yer. Balıkların da taze olması şarttır.

Penguenlerle küçük timsahlar günde 4 kilo palamut veya torik yerler.

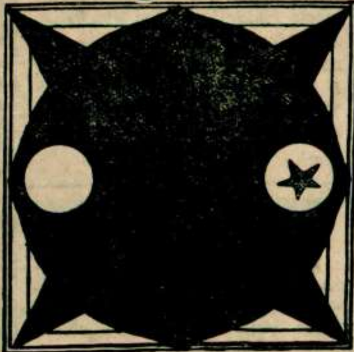
Maymunlar her şey yer. Fakat onlara bilhassa yemiş ve zarzavat verirler. İçlerinde günde on on beş muz yiyenler vardır.

Yılanlar ayda bir kere karınlarını doyururlar, deri değiştirirken yemek yerler. Yemekleri canlı bir tavşandır.

Aslanlarla kaplanlar günde bir öğün yerler. Yemekleri on kilo et, sekiz kilo süttür, çiy süt içerler.

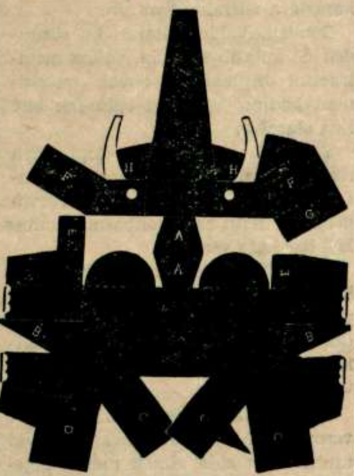
Filler Saman ve yulaf yerler. Miktarı günde kırk kilodur. Rivoserposun en çok sevdiği yiyecek tahta talaşıdır.

Eğlence

Bu resme burnunuzu bir santim kadar yaklaştırınız, ve öyle bakınız, yıldızın boş değirmiye girdiğini görürsünüz.

Elişi

Bu resmi kalın bir kâğıd üzerine yapıştırınız. Beyaz kalan yerleri kesiniz. Noktalı yerleri alt tarafa çizgili yerleri aksi tarafa doğru bükünüz.

A - A nın, B - B nin, C-C nin, D-D nin, E - E nin, F - F in E - G nin üstüne gelsin. H nın uçlarını gözlerin altına yapıştırınız. Hortumu kıvırınız. Güzel, küçük bir filiniz olur.

Sona kadar gayret lâzım

İki küçük yaramaz sıçan bir gün bir süt çanağına düştüler.

Biri inansızdı, gayreti çabuk kesilirdi. Çanağa düşer düşmez kendini koyuverdi, gözlerini kapadı:

— Artık kurtuluş yok dedi, ölüyorum...

Sahiden de öldü, sütte boğuldu.

Öteki inanlıydı. Kendini kaybetmedi, öleceğine kail olmadı:

— Hayır dedi, ben yaşamak istiyorum, hayatta, güzel dünyadan ayrılmak istemiyorum, ölmiyeceğim.

Ve deprenmeğe, çırpınmağa başladı.

Öyle deprendi, öyle çırpındı ki süt yağ oldu. Küçük sıçan hemen yağın üstüne çıktı, oradan masanın üzerine atladı, koşa koşa deliğine girdi, ölümden kurtuldu...

Bilmece

İsim: ______

Çözümü: ______

Tarih 21 — Teşrinisani 1936

7 Harfli bir yerim

1, 4, 5, 2 im «bıçak» tır. 5, 2, 7, 4 üm ateş tutacak alettir. 5, 6, 7 im mazii naklidir.

* * *

Bilmecemizi doğru halledenlerden birinciye: Çalar saat, ikinciye: Perger takımı, üçüncüye: Penbe maşlahlı hanım eseri, ayrıca 200 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

Kitap kazananlar

19 eylûl 1936 tarihli bilmecemizi doğru halledenlerden Trabzon erkek lisesi talebesi 518 numaralı Bülend, üçüncü hediyemiz olan «Devler kaldırımı» eserini kazanmıştır.

5 Kart biriktirenler

Lemi Feriha Fahri

İstanbul belediyesi ilânları

	Muhammen bedeli	İlk teminatı
Yeni hâl için alınacak Motopomp İmar şubesi için lüzumu olan 105X 10 boyunda kapaklı 100 tane mukavva boru ile 20 tane yedek kapak.	345,28 / 70	25,90 / 5,25
Veznecilerde kuyucu Murat paşa medresesinin tamiri	236	17,70
Fatih garajında bulunan 136 sayılı kamyona lâzım olan 51 kalem malzeme.	121,61	9,12
Mezarlıklar müdürlüğünün III No. lu cenaze otomobilinin tamiri için lüzumu olan 36 kalem malzeme	49,05	3,68
Karaağaç müessesatı için bastırılacak matbu evrak.	200	15
Mezarlıklar müdürlüğünün III No. lu cenaze otomobiline lâzım olan yedek parça	105,72	7,93

Yukarda muhammen bedelleri yazılı malzeme alımı ve tamirler ayrı ayrı pazarlığa konulmuşlardır. Şartnameleri encümen kaleminde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 24/11/936 salı günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3122)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Marmara Üssübahri satınalma komisyonundan:

Cinsi	Kilosu	Tahmin Bd. Lira Ku.	M. Teminatı Lira Ku.	İhale günü saati
Ekmek	475,000	47500 00	3562 25	23/İkinciteşrin/936 15
Bulgur	54,000	7020 00	526 50	24/İkinciteşrin/936 15

Yukarda cinsi; miktar ve tahmini bedelleri yazılı ekmek ve Bulgur kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. Ekmek şartnamesi 2 lira bedel mukabilinde ve Bulgurun bedelsiz olarak komisyonumuzdan ve İstanbul deniz levazım satınalma komisyonundan alınabilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile birlikte teklif mektuplarını muayyen gün ve saatten bir saat evveline kadar komisyona vermeleri ve bu saatten sonra mektuplar kabul edilmiyeceği. (2711)

YENİ NEŞRİYAT:

HAVACILIK VE SPOR

İlk kadın hava şehidi Eribe için Başbakan İsmet İnönünün yazdıkları bir yazıdan hususî bir kıymet alan (179) numaralı Havacılık ve Sporu bütün okullarımıza tavsiye ederiz. Bu sayıdaki yazıların başlıcaları şunlardır: İsmet İnönü - Server Ziya Gürevin. Eribe - Behçet Kâmil Çalar. İlk Hava şehidi Türk kızı - Abidin Daver Eribe Ekrem Talu. Göklerimizin çocuklarına selâm, General Aydeman ve arkadaşları - S. Z. Gürevin.

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Şartnamesindeki değişiklik dolayısile 30000 metre tayyare kanat bezi ile 65600 metre tayyare kanat şeridi yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin edilen bedeli 25500 lira olup ilk teminat parası 1912 lira 50 kuruştur. İhalesi 24/İkinci teşrin/936 salı günü saat 15 dedir. Şartnamesini 128 kuruş mukabilinde satınalma komisyonundan bizzat müracaat edilerek alınır. Muhabere ile şartname gönderilmez. Eksiltmeye gireceklerin kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 23 üncü maddesinde yazılı belgelerle M. M. V. satınalma komisyonuna ihale günü ve saatinden en az bir saat evveline kadar teklif mektuplarını vermiş bulunmaları. (448) (2725)

★

Kapalı zarfla 2500 adet pik boru alınacaktır. Tutarı 10,000 liradır. İlk teminatı 750 liradır. Şartname ve nümunesi her gün Tüm satınalma komisyonunda görülebilir. İhalesi 11/Birinci kânun/936 cuma günü saat 15 dedir. İstekliler kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesaik ve teminatla belli gün ve saatten bir saat evvel teklif mektuplarını Kırklarelinde satınalma komisyonuna vermeleri (492) (3112)

★

221 ton unun eksiltmesi yapılmışsa da pahalı görüldüğünden ihale günü 1/12/936 salı gününe uzatılmıştır. İsteklilerin belli günde Amasya Satınalma komisyonuna gelmeleri. (491) (3113)

★

352 ton arpa kapalı zarfla 2/12/936 pazartesi günü saat 11 de Samsunda Tümen satınalma komisyonunda eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 15840 liradır. Teminatı 1188 liradır. Şartnamesi Samsunda komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (493) (3110)

★

350,000 kilo fabrika unu kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Tahmin bedeli 47250 lira ilk teminatı 3543 lira 75 kuruştur. İhalesi 10/Birinci kânun/936 perşembe günü saat 15 dedir. Şartnameyi görmek isteyenlerin Erzurumda Askeri satınalma komisyonuna her gün müracaatlarının münakasaya iştirak edeceklerin ihale saatinden bir saat evveline kadar kapalı zarflarını komisyon reisliğine vermiş veya posta ile göndermiş bulunmaları. (494) (3111)

Zayi — Seyrüseferden aldığım arabacılık ehliyetim ve beraberinde Beyoğlu nüfus memurluğundan alınan nüfus tezkerem kaybolmuştur. Yenilerini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur.

Ayvansarayda arabacı İsmail Küreli

Çanakkale Vilâyetinden :

Göçmen evleri için on bin metre mikâb mamul çatılık ve döşemelik kereste pazarlıkla satın alınacaktır. Bu keresteler vilâyetin Anadolu yakasındaki iskelelerde depo edilecektir. Bu miktar kerestenin 2610 metre mikâbı 4X8X8 ve 1670 metre mikâbı 3,5 X 8X4 ve 3390 metre mikâbı 4X12X8 ve 1100 metre mikâbı döşemelik olarak 4 boy 12 santim en ve 18 milimetre kalınlığında ve 140 metre mikâbı 3,5X4X28 ve 1090 metre mikâbı da 12 milim kalınlık ve 24 milim genişlikte çıta olarak imâl edilecektir. Çıtalık kerestenin beher metre mikâbı yine bu iskelelerde teslim şartile on iki buçuk çıta ve döşemenin beher metre mikâbı yine bu iskelelerde teslim on yedi buçuk lira üzerinden fiyatı takarrür etmiştir.

Pazarlık suretile alınacak bu miktar kerestenin yüzde on beş hesabile teminatı katiyeye raptedilecek ve bu kerestenin dört bin metre mikâbı Mayıs 937 nihayetine kadar ve iki bin metre mikâbı Temmuz 937 nihayetinde bu iskelelerde depo edilmiş bulunacaktır. Talip olanların yüzde on beş teminatlarile birlikte ikinci teşrinin 21 inci cumartesi günü saat onda Çanakkale İskân komisyonuna müracaat etmeleri ilân olunur. (3030)

Kadıköy Akşam Kız Sanat Okulu Satınalma Komisyonundan:

Kadıköy Akşam Kız sanat okulunda yapılacak mutfak tamiratı açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme ve ihale İstanbul eski Düyunuumumiye binası yanında yüksek okullar sayışmanlığında kurulacak komisyonda 936 senesi birinci kânununun 3 üncü perşembe günü saat 15 de yapılacaktır.

2 — Keşif bedeli 1202 lira 83 kuruştur.

3 — Muvakkat garanti 90 lira 21 kuruştur.

4 — İstekliler keşifname, şartname vesaireyi mektep idaresinde görebilirler.

5 — İsteklilerin 1000 - 1500 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair İstanbul Nafıa Müdürlüğünden alacağı vesika ile ticaret odasında kayıtlı olduğuna dair ticaret ilmühaberi ve ilk teminat makbuzları ile belli günde saat 14 de komisyona gelmeleri. (2997)

Konya Daimî Encümen Riyasetinden:

Memleket hastanesi kalorifer tesisatına aid projenin tanzimi işine talip çıkmadığından; diğer mahallerdeki taliplerin de Konyaya kadar gelmeleri masrafı badî olduğundan arttırma ve eksiltme kanunun 46 ıncı maddesinin (R) fıkrası mucibince bu işin İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürlüğü delâletiyle en ucuz fiyat teklif edene pazarlıkla ihalesi kararlaştırılmış ve yapılacak teklif üzerinden teminat akçası alınması düşünülmüş olduğundan 2/12/936 çarşamba günü saat üçe kadar taliplerin bu müdürlükteki fennî şartname, izahname ve plânları görüp katî teklif mektuplarını mezkür İstanbul Sıhhat Müdürlüğüne vermeleri ilân olunur. (3094)

Aluminyum matra fabrikasından:

Boz renginde iki milim kalınlığında 120 metro dövme keçe satın alınacaktır. Vermeğe talip olanlar nümunelerile beraber aşağıdaki adrese müracaat etmelidir.

Adres: Aluminyum Matra Fabrikası. Karaağaç, İstanbul.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — 28/IX/936 tarihinde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuş olan 15000 lira muhammen bedelli beheri (3,500) litre hacminde 4 adet kanyak inbiği, eksiltme günü isteklisi çıkmadığından yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

II. — Eksiltme, 23/IX/936 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III. — Şartnameler parasız sözü geçen şubeden alınacaktır.

IV. — Eksiltmeye girmek isteyenlerin asgarî bir hafta evvel fiatsız tekliflerini Müskirat Fabrikalar şubemize vermeleri ve eksiltmeden evvel tekliflerinin kabulüne dair vesika almaları lâzımdır.

V. — Muvakkat teminat 1125 liradır.

VI. — İsteklilerin yukarıda tayin olunan gün ve saatte eksiltmeye girebilmeleri için lâzım gelen vesikalarla birlikte kapalı zarflarını saat on dörde kadar sözü geçen komisyon reisine teslim etmeleri lâzımdır. (1879)

★

1 — İdaremiz Tütün Enstitüsü için fennî şartnamesi mucibince 600 lira muhammen bedelli 10 kalem Meteorologya âleti pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 5/1/937 tarihine rastlıyan Salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınacaktır.

4 — İsteklilerin şartnamede gösterilen esasları ihtiva etmek üzere fiyatsız tekliflerini eksiltme gününden en geç on beş gün evvel İnhisarlar Ziraat Fen Şubesine vermeleri lâzımdır.

5 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3102)

★

1 — Şartnamesi mucibince muhtelif renkte ve 90X100 eb'adında 29500 yaprak Sellofan kâğıdı pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık, 8/12/936 tarihine rastlıyan salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen Şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3103)

★

1 — Nümune ve şartnamesi mucibince 250 kilo 36X60 eb'adında aleminyum kâğıdı pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 9/XII/936 tarihine raslıyan Çarşamba günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3105)

Cumhurbaşkanlığı Filârmonik Orkestrası Şefliğinden:

1 — Orkestra için seçme sınaviyle şu Müzisiyenler alınacaktır:

A — Bir Flüt ve küçük Flüt çalan,

B — Birinci ve ikinci keman çalanlar,

C — Viyola çalabilenler,

Ç — Bir kontrbas çalan,

D — Bir üçüncü Trombon çalan,

E — Bir obuva (Korangle» çalan,

2 — Seçme sınavları ikinci teşrinin 23-27 inci »Pazartesi, Salı, Çarşamba, Cuma» günleri saat 10 da Galatasaray lisesinde yapılacaktır. (2736)

Ankara Valiliğinden:

1 — Keşif bedeli 6191 lira 58 kuruş olan hususî idareye aid Kültür Bakanlık antresindeki tadilât kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 7/12/936 perşembe günü saat 15 de Vilâyet binasında Daimî encümence yapılacaktır.

3 — İsteklilerin teklif mektupları,ticaret odası vesikası ve 344 lira 37 kuruşluk muvakkat teminatları ve Nafıa Müdürlüğünden alacakları fennî ehliyet vesikalarile birlikte ayni gün ve saat 14 de Vilâyet encümeni riyasetine vermeleri.

4 — İsteyenler keşif evrakını ve şartnameleri Ankara vilâyeti Nafıa müdürlüğünde gözden geçirebilirler. (3090)

İstanbul Tramvay Şirketi

21 ikincikânun 1911 tarihli şartnamenin 14 üncü maddesine göre İLÂN 1936 yılının 16 birinci teşrinden ve yeni ilâna kadar pazardan başka günlerde gidiş - geliş kış programı:

Şebeke	No.	Yollar	İlk kalkış	Son kalkış
ŞİŞLİ ŞEBEKESİ	10	Şişli - Tünel	6.15	23.40
		Tünel - Şişli	6,35	24.00
	11	Şişli - Beyazıt	7.15	23.00
		Beyazıt - Şişli	7.55	23.45
	12	Harbiye - Fatih	7.00	24.15
		Fatih - Harbiye	6.15	23.30
	A 12	Harbiye - Aksaray	7.20	23.55
		Aksaray - Harbiye	6.35	23.10
	15	Taksim - Sirkeci	7.30	19.05
		Sirkeci - Taksim	7.50	19.25
	16	Maçka - Beyazıt	6.25	23.20
		Beyazıt - Maçka	7.10	24.05
	A 16	Şişli (Depo) E. önü	6.15	7.00
		E. önü - Maçka	6.45	20.00
		Maçka - E. önü	19.30	7.20
	17	Şişli - Sirkeci	7.00	19.30
		Sirkeci - Şişli	7.30	20.05
	A 17	Mecidiye k. - E. önü	6.45	18.30
		E. önü - Mecidiye k.	7.20	19.00
	19	Kurtuluş - Beyazıt	6.15	23.10
		Beyazıt - Kurtuluş	7.00	23.55
	A 19	Şişli (Depo) E. önü	6.05	7.05
		E. önü - Kurtuluş	6.35	19.35
		Kurtuluş - E. önü	7.05	20.05
BEŞİKTAŞ ŞEBEKESİ	22	Bebek - E. önü	6.30	23.20
		E. önü - Bebek	6.40	24.00
		Bebek - Beşiktaş	—	24.40
	23	Ortaköy - Aksaray	6.30	20.30
		Aksaray - Ortaköy	7.15	21.15
	34	Beşiktaş - Fatih	7.00	20.20
		Fatih - Beşiktaş	7.40	21.05
İSTANBUL ŞEBEKESİ	32	Topkapı - Sirkeci	6.20	23.20
		Sirkeci - Topkapı	6.50	23.50
	33	Yedikule - Sirkeci	6.15	23.15
		Sirkeci - Yedikule	6.45	23.45
	37	Edirnekapı - Sirkeci	6.10	23.10
		Sirkeci - Edirnekapı	6.40	23.40

Teşekkür

İstanbul veremle savaş kurumundan: Eyüp verem dispanserine gelen yardıma muhtaç hastalara dağıtılmak üzere bir çuval şeker, bir çuval pirinç, 50 kilo mercimek, 50 şişe balıkyağı hediye eden profesör avukat bay İbrahim Âli Erberke alenen teşekküre kıymetli gazetenizin delâletini dileriz.

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Askerî Baytar okulu için 250 adet yüz havlusu 25/11/936 çarşamba günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Tahmin bedeli 125 liradır. Teminatı 18 lira 75 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (223) (3108)

★

Amirliğe bağlı müesseseler için 26500 kilo yufka 25/11/936 çarşamba günü saat 14,30 da Tophanede Satınalma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 3643 lira 75 kuruştur. İlk teminatı 273 lira 28 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte kanunî vesikalarile komisyona gelmeleri. (224) (3109)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Enis Tâhsin Til
Akşam matbaası